

KR 17/1990
EVANGELIJA
V CELJU

0 846/1991

Cink
GLASILO

Celje - skladišče

D-Per
59/1990

COBISS 0

OSREDNJA KNJ. CELJE

nai

Letnik: XXXVI
prvo trimesečje 1990

Številka: 1

Poština plačana pri PTT
enoti Celje

ARNA

TITANOV DIOKSID, METALURGIJA, KEMIJA, GRAFIKA, VEFLON

Letos bomo morali varčevati

Tako so zastavljene vse usmeritve v načrtu, ki ga imamo za leto 1990. Predvideno je dvoodstotno znižanje proizvodnje, ker smo prenehali s proizvodnjo v dveh obratih, na piritni liniji kisline in stari valjarni, zaradi intenzifikacije pa bomo naredili za približno 1600 ton manj titanovega dioksida.

Načrt prodaje v glavnem predstavlja usklajeno proizvodnjo; povsod tam, kjer pa so bile zaloge konec lanskega leta višje od optimalnih, pa je del prodaje načrtovan tudi iz zaloga. Tako načrtujemo realno povečanje prodaje glede na leto poprej. Po

prodajnih cenah, veljavnih v februarju, naj bi s prodajo doma iztržili eno milijardo konvertibilnih dinarjev, na tujih trgih pa za skoraj 800 milijonov konvertibilnih dinarjev ali več kot 70 milijonov dolarjev.

Za pospeševanje prodaje bo-

mo tudi letos uporabili različne oblike tržnega komuniciranja, da bi vplivali na porabnika in utrdili image podjetja. Sodelovali pa bomo tudi na vseh dosedanjih sejmskih prireditvah, s ciljem, da bi kar najbolje predstavili proizvodno-prodajni program ter pritegnili nove kupce. Za ta namen smo načrtovali 0,5 odstotkov nominalne vrednosti prihodka na domačih trgih.

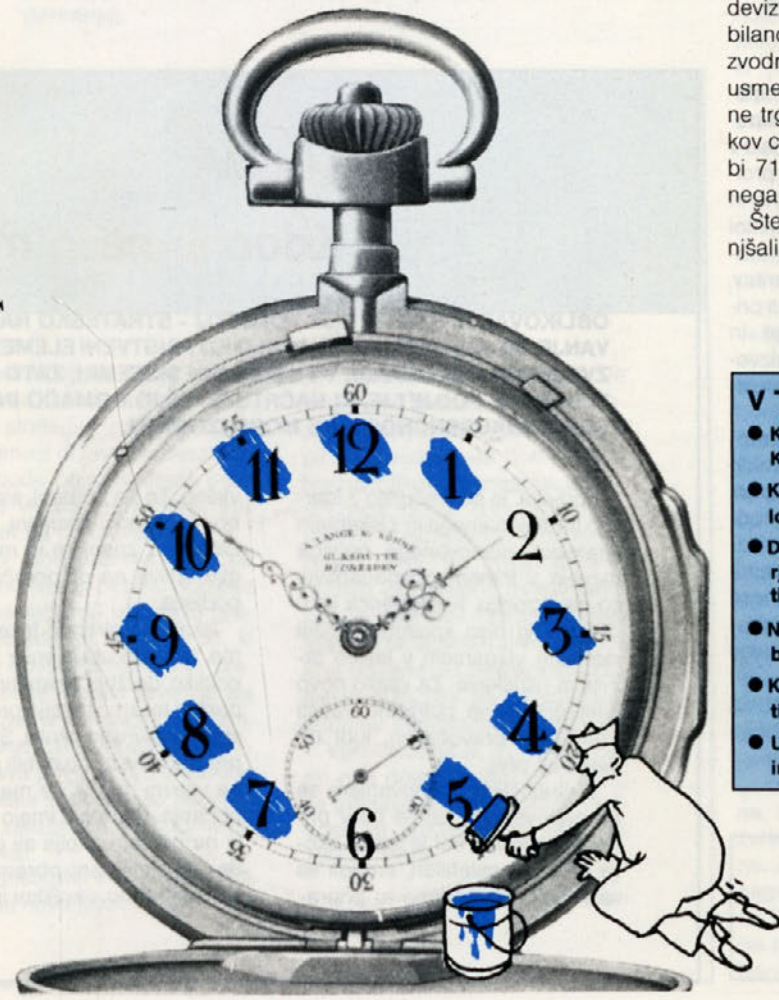
Če se ne bodo spremenili pogoji gospodarjenja s področja devizne zakonodaje, bo devizna bilanca podobna kot lani. Proizvodni program bo tudi letos usmerjen v izvoz. Na konvertibilne trge naj bi prodali 35 odstotkov celotnega izvoza. Dosegli pa bi 71,5 milijonov dolarjev skupnega izvoza.

Število zaposlenih bi naj zmanjšali za 34 ljudi, za investicije pa

namenili 281 milijonov din. Prednjačijo investicije v posodobitev obstoječe proizvodnje in nekatere nove proizvodnje, zanimive za tržišče in neobremenjene za okolje. V titanovem dioksidu gre predvsem za investicije v izboljšanje zraka, prahu in vod.

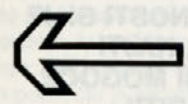
V letu 1990 ne načrtujemo izgube v nobeni poslovni enoti. Negativni rezultat je izkazan samo na nekaterih stroškovnih mestih, kjer pa se s težavami srečujejo že dalj časa in so posledica zastarele tehnologije, visokih fiksnih stroškov popravil, nedoseganja prodajnih cen, neizkoriščenih zmogljivosti - zmanjšanje proizvodnje kot posledico prilaganja tržišču. Plan fiksnih stroškov pa je narejen v skladu s usmeritvami po njihovem zniževanju in torej štednji na vsakem koraku.

Povzeto iz plana

- V TEJ ŠTEVILKI SI LAHKO PREBERETE:**
- Kmalu bo v razpravi pravilnik o notranji organiziranosti. Kaj o tem pravi Jožica Košak? Stran 3.
 - Kaj se je dogajalo 11. januarja v Celju? V Cinkarni je tisti dan potekalo vse običajno. O tem piše Vida Planinšek. Stran 4-5.
 - Današnji aktualni intervju smo pripravili z vršilcem dolžnosti direktorja Titanovega dioksida. Proizvodnja te poslovne enote mora opraviti številne naloge, da bo dosegla Evropo. Stran 6-7.
 - Na katerih sejmih bo Cinkarna predstavila svoje izdelke, si lahko preberete na strani 9.
 - Kljub temu, da naloga za Cinkarno ni bila zanimiva, jo je Pavle Blagotinšek uspešno opravil. Stran 10.
 - Upokojenci imajo svoj del prostora. Ker so ustanovili svoj klub, si imajo kaj sporočati. Namenili smo jim vložni list v glasilo.

Začelo se je z letošnjim letom

Ker je čist zrak v Celju tudi naša želja in cilj, želimo delavce sproti obveščati o tem, kako si Cinkarna prizadeva to doseči. Upamo, da si bodo za to prizadevali tudi drugi onesnaževalci v Celju, ki jih ni malo. V javnih glasilih je Cinkarna na črni listi - torej potencirano najhujša onesnaževalka. Ne da se postavljamo na drugo stran tega pisanja, naš namen je objektivno obveščanje. Vsaj delavci v Cinkarni bodimo obveščeni o tem, kaj dela Cinkarna in kako dejansko onesnažuje naš celjski zrak.

NEKAJ VEČ O MERITVAH IN ŠKODLJIVOSTI SO₂

Kako nadzorujemo naše dimnike

Največji delež pri onesnaževanju zraka iz Cinkarne predstavlja žveplov dioksid. Drugi onesnaževalci so še: prah (titanov dioksid, barijev sulfid, cinkov oksid, sekundarna predelava cinka, sušilnica ferosulfata itd.), SO₃ (iz proizvodnje H₂SO₄ in TiO₂) ter organski hlapi (Grafika - ploščice). Nasploh velja koncentracija žveplovega dioksida v zraku kot merilo za onesnaženost: če je povečana koncentracija SO₂, je običajno povečana koncentracija tudi drugih škodljivih snovi v zraku.

Meriti je mogoče 24-urne povprečne vzorce s klasično metodo preprihanja zraka skozi izpiralke z raztopino, obstajajo pa tudi naprave za kontinuirano merjenje koncentracij SO₂ v zraku. Tudi za analize SO₂ v izpusnih plinih ni posebnih problemov. Za druge pline v zraku so analize bolj problematične, na primer sprememba vzorca s časom, moteči vpliv drugih snovi, nestabilnost samega analiziranega plina, itd. Zato obstajajo predvsem analize SO₂ in pa dima, ki se meri s počrnelostjo filterskega papirja, analize drugih pa so ponavadi predmet specialnih raziskovalnih nalog. Za vsak izpus obstaja drugačna metoda merjenja, zato univerzalnih naprav za merjenje več različnih izpusov nimamo (npr. hkrati za SO₂, dušikove okside, fluoride itd.)

Med vsemi snovmi, ki jih štejejo za škodljive, je SO₂ naš stalni spremljevalec, saj izhaja predvsem iz kurjenja premoga, pa tudi iz kurilnega olja. Tisti, ki se grejejo z elektriko, onesnažujejo posredno, saj porabijo toliko več elektrike. Pri kurjenju se moramo zavedati, da je onesnaževanje z SO₂ le neznamen del skupnega onesnaževanja, veliko bolj problematič-

ne so saje in organske snovi, tako imenovani policiklični aromatski ogljikovodiki (PAH), ki nastajajo pri nepopolnem izogrevanju fosilnih goriv, tudi iz avtomobilov. Prav zato vedno bolj poudarjamo, kako važno je pravilno kurjenje.

Cinkarna je v drugi polovici lanskega leta potem, ko je ustavila piritno linijo za proizvodnjo žveplove kisline, izpusil SO₂ znižala na povprečno 236 kg na uro, z zaključno modernizacijo ferosulfatne linije KKČ do konca tega leta pa moramo doseči najmanj 210 kg na uro, kar je obveza iz Družbenega dogovora o varstvu okolja v Celju. Od leta 1985 do 1989 so bile povprečne koncentracije okrog 300 kg/uro, ekološko sanacijo pa smo začeli pri 560 do 740 kg/uro (TE Šoštanj ima 9 ton SO₂/ uro!). Odstopanja od povprečnih vrednosti so na posameznih linijah majhna.

Na dveh izpusnih mestih (S kislina in ferosulfatna linija KKČ) z napravami Hartmaun-Braun kontinuirano merimo koncentracije SO₂, na vseh ostalih pa naša služba za varstvo okolja redno opravlja klasične meritve, tako kot zahteva Odlok o mejnih količinah škodljivih snovi, ki se smejo spuščati v zrak (iz leta 1988, ki upošteva nemške predpise TA Luft).

Poleg SO₂ analiziramo še SO₃ in prah, za organska topila iz grafike in za dimne pline iz kotlovnice TiO₂ pa občasno pokličemo zunanjo institucijo, prav tako tudi pretoke dimnih plinov in temperature v dimnikih. Na enajstih merilnih mestih v novem delu in na dveh v starem delu Cinkarne imamo urejena odzemna mesta za meritve SO₂, SO₃ in prahu.

V vratarnici v starem delu imamo že 10 let napravo za merjenje

SO₂ v zraku, tako da spremljamo vpliv onesnaževanja proti mestu. Mikroračunalnik nam preračunava trenutne koncentracije v povprečne polurne, vsak dan ob 7. zjutraj, pa tudi povprečje za prejšnji dan, ter največjo in najmanjšo trenutno koncentracijo prejšnjega dne. Signal je vezan na Center za obveščanje na občini Celje in se sproži, če trenutne koncentracije presežejo 1 mg/m³. V mestu sta še dve taki napravi. Če traja tako stanje vsaj na dveh več kot eno uro, objavijo po radiu alarm prve stopnje, to je obveščanje prebivalcev, naj se raje zadržujejo v zaprtih prostorih, predvsem rizične skupine. Alarm druge stopnje se razglasi, če je koncentracija 1,6 mg/m³ več kot pol ure. Takrat nastopijo omejitve v proizvodnji, pri ogrevanju prostorov, v prometu. Alarma druge stopnje še nismo doživeli in ga tudi ne bi radi, ker nastopijo obvezne redukcije, zato je razumljivo, da že pri prvi stopnji izberemo, katere emisije bomo najlažje v tistem trenutku omejili, da zmanjšamo možnosti za alarm druge stopnje. Alarm tretje stopnje nastopi, če traja koncentracija 2,4 mg/m³ več kot pol ure, takrat pa se popolnoma ustavi industrija, ki onesnažuje, promet z motorji z notra-

njim izogrevanjem, kurjenje s premogom, razen v vrtcih, šolah in bolnicah. Vse to je natančno opisano v Odloku o varstvu zraka v Celju, ki je bil objavljen prvič leta 1975, potem pa še s spremembami leta 1979 in 1988.

Imamo tudi merilnik za smer in hitrost vetra, tako da ob vsakem času lahko vemo, od kod je pritekal zrak. Že dolgo je koncentracija SO₂ v Celju odvisna od meteoroloških razmer, kar pomeni, da imamo pri stabilnem vremenu in temperaturah pod 0° C povišane koncentracije.

Cinkarna vsekakor prispeva svoj delež, vendar bistveno ne poslabšuje zraka, kot ljudje mislijo. Poleti imamo tudi kratkotrajne inverzije, pa so koncentracije SO₂ v povprečju 0,01 mg/m³, oz. smo več kot 20. med slovenskimi mesti (zadnji podatki Hidrometeorološkega zavoda Slovenije). Drugi merilnik za koncentracije SO₂ v zraku imamo v Marketingu. Leta 1977 so bile meritve nedaleč proč po več ur skupaj 5 mg/m³. Predvidena pa je premestitev v Bukovčjak, ko bomo delali Ekološko informacijski sistem v Cinkarni.

Škodljivost SO₂ za zdravje: Čeprav ga ne smemo podcenjevati, ga ni v nobenem spisku sno-

KOMENTIRAMO

Boj za oblast na račun ekologije

Na tretji tribuni 23. januarja v Trnovljah smo se spet lahko pričeli, da so strokovnjaki na področju ekologije v Celju zelo nezazeleni, ker jih preveč moti način dela in pisanja Društva za varstvo okolja v Celju in gorje, to si upajo celo glasno povedati. Jasno, da potem izzveni, kot da so proti čistemu okolju. Prav v času, ko bi morali opustiti politiko tudi na področju varstva okolja in se bolj posvetili konkretnim in izvedljivim ukrepom, pa se gredo »zeleni« boj za oblast na račun ekologije. To v Celju sploh ni težko gledati na to, kako v izjemno onesnaženem okolju se počutijo Celjani, zato ne verjamejo nikomur, ki pravi, da ni več tako hudo in da je bilo pred leti slabše. Strokovni delavci smo že pred leti ugotovili, da nam neskončne analize o onesnaženosti okolja nikoli ne dajo dokončnih rezultatov, zato nas ne presenečajo analize, s katerimi, maha

Društvo, seveda s svojimi komentarji, češ saj jih najdeš v ekološki literaturi. Društvo pa še kar naprej zahteva najrazličnejše analize, ukrepov pa ni nobenih, samo ljudje so zbegani. Kaj bo pomenilo, če Celjani ne bodo več gojili solate, ampak jo kupovali pridelano neznanokje in onesnaženo neznanokako, če se bodo še kar naprej vozili z avtomobili, če bodo pokurili po 8 ton premoga, da ne govorimo o onesnaženem zraku v stanovanjih zaradi kajenja, zaradi formaldehida iz talnih oblog, pohištva itd?

Kemiku je izredno težko poslušati njihove razlage o težkih kovinah, radioaktivnosti, predvsem pa o tem, od kod vse to izvira, zato naj nam bo oproščeno, če to glasno povemo. Čisto v redu bi bilo, če bi Društvo opozarjalo ne nepravilnosti, strokovne razlage, rešitve pa prepustilo tistim, ki so temu kos.

vi, ki kakorkoli povzročajo raka, za delovno okolje pa velja, da zdrav človek brez posledic prenese bivanje v atmosferi z 10 mg SO₂/m³ in to 8 ur. Tega normativa pri nas nihče ne zagovarja, meni se zdi naravnost nemogoč, vendar le kaže na velike razlike med bivalnim in delovnim okoljem.

Redkokatero podjetje se lahko pohvali s takim nadzorom nad svojimi dimniki in nad meritvami

vpliva na okolico. Vse te meritve delamo predvsem zaradi nas samih. Delamo po Zakonu o varstvu zraka, kontrolira nas republiški sanitarni inšpektorat, ker ne smemo prekomerno obremenjevati okolja. Čeprav so rezultati bistveno boljši kot pred 10. leti, še vedno obstajajo viri onesnaževanja, ki jih moramo še sanirati, to pa seveda zahteva čas, denar in primerno opremo.

Novinarji so enoglasno belidim razglasili za titanov dioksid (čeprav imamo v Cinkarni belega še kaj drugega, (pa saj vemo, kam pes taco moli). Še bolj jih je v tej razsodbi utrdilo poročilo Hidrometeorološkega zavoda iz Ljubljane, kjer so le ti na edinem razpoložljivem materialu (filtri za 24 urne koncentracije dima) ugotovili prisotnost TiO₂ na prostem in to nad mejo detekcije na merilnem mestu v centru mesta, na Teharjih pa ne. Na podlagi teh kvalitativnih analiz, za katere HMZS sam piše, da niso ustrezne, so nekateri ne kvalificirani ugotovili, da je Celje prekril prah TiO₂ in nič drugega. HMZS v svojem poročilu piše: »Rezultati dodatne mikroanalize, ki jo je opravil IEVT, nam povedo samo to, da je bil zrak v Celju od 7. ure 9. 1. 1990 do 7. ure 11. 1. 1990 dodatno onesnažen z delci titanovega oksida, ki jih na drugih filterjih ni zaznali.« Ob tem naj pripomnimo, da so to edini dnevi, za katere sploh imajo take analize. Prisotnost TiO₂ v usedlinah padavin v Celju pa je bila dokazana že v raziskovalni nalogi Model sanacije onesnaženega zraka v urbanizirani kotlini (MSOUK) leta 1981. V literaturi je naveden podatek, da na primer energetski objekti v ZDA na leto emitirajo 42,7 kiloton TiO₂, medtem ko bakra, ki so ga v Celju določili v sajah, pa 0,17 kiloton na leto. To je tudi zelo zgovoren podatek.

tičen. Prav tako kakršnakoli okvara na elektrofilterjih nima nobene zveze z emisijo SO₂, ker nanjo elektrofilterji ne vplivajo. Edini vir prahu na TiO₂, ki je omembe vreden, je iz površinske obdelave TiO₂ za Niro atomizerjem, kjer imajo vrečaste filtre za prah, ki niso bili v okvari in kjer že več kot eno leto opravljamo trajne meritve prahu in imamo o količini prahu podatke. Proizvodnja TiO₂ je bila tiste dni za eno tretjino nižja od normalne zaradi tehničnih problemov pri šaržiranju.

Popolnoma se strinjamo z mnenjem Zavoda za socialno medicino in higieno v Celju, ki je zadržljivost označil za smog in če bi hoteli najti pravega krivca, bi morali meriti kaj drugega, kot pa prah. V raziskovalni nalogi MSOUK I iz leta 1981 npr. piše, da je koncentracija policikličnih aromatskih ogljikovodikov v Celju v zimskem obdobju do 1,3 mg/m³, dovoljeno pa je 0,2 mg/m³, te spojine pa so skupaj s sajami glavni krivci za nastanek smoga, kadar imamo meglo, nastajajo pa pri nepopolnem zgorevanju trdih in tekočih goriv. In naj mi kdo pove, če se iz dimnikov iz kurišč kadi drugače kot belo! Ali koga skrbi, če so te snovi pri poskusu na živalih povzročile raka na želodcu in požiralniku ter na koži? Pri tem pa se nekateri v časopisih sprašujejo po kancerogenosti organskih spojin titana, ki nimajo niti najmanjše zveze z TiO₂.

Naši novinarji že leta nazaj niso hoteli slišati za nič drugega kot Cinkarno, kar se tiče onesnaževanja zraka in očitno so zadnje čase svoje napade spet okrepili. Kako s tem vplivajo na ljudi, nam je tudi jasno, saj se v vseh teh letih iz dimnikov nič manj ne kadi, hiš, ki kurijo na premog je celo vedno več, da o povečanem prometu sploh ne govorimo.

V Cinkarni vemo, kaj in kje spuščamo in kaj nam predpisuje Odlok o mejnih emisijah koncentracij in količinah iz leta 1988 in se tega tudi držimo. Odlok je prepisan nemški predpis TA Luft, tako da tudi slabši od Evrope ne bomo.

Ali se Cinkarna res samo opravičuje in spreneveda, kot imajo nekateri veselje označiti naše izjave? Menim, da ne moremo priznati nekaj, za kar nismo krivi. To je kot lov na čarovnice. Nihče ni trdil, da Cinkarna ne prispeva svojega deleža pri onesnaževanju, vendar pripisovanje krivice samo Cinkarni ne bo pripeljalo k nadaljnjemu izboljšanju okolja v Celju.

Kaj se je dogajalo 11. januarja 1990 v Celju?

METEOROLOŠKI PODATKI ZA

9., 10. IN 11. JANUAR:

Najvišja dnevna temperatura: 9. 1. - 0°C ob 14. uri
10. 1. - 3°C ob 15. uri
11. 1. - 0°C ob 15. uri

Inverzija (kjer ni mešanja zraka z višjimi plastmi) je trajala od 9. 1. od 8. ure dalje s triurno prekinitvijo 10. 1. za tri ure. 11. 1. je trajala inverzija ves dan. To pomeni, da je ves dim, ki prihaja iz celjskih dimnikov, tako tovarniških kot tudi hišnih, pa od avtomobilov, ostal v ozkem celjskem območju, to je IV. območju onesnaženosti zraka, kar obsega površino 40 km² v celjski občini. Ta površina se tudi ujema s pritožbami krajanov.

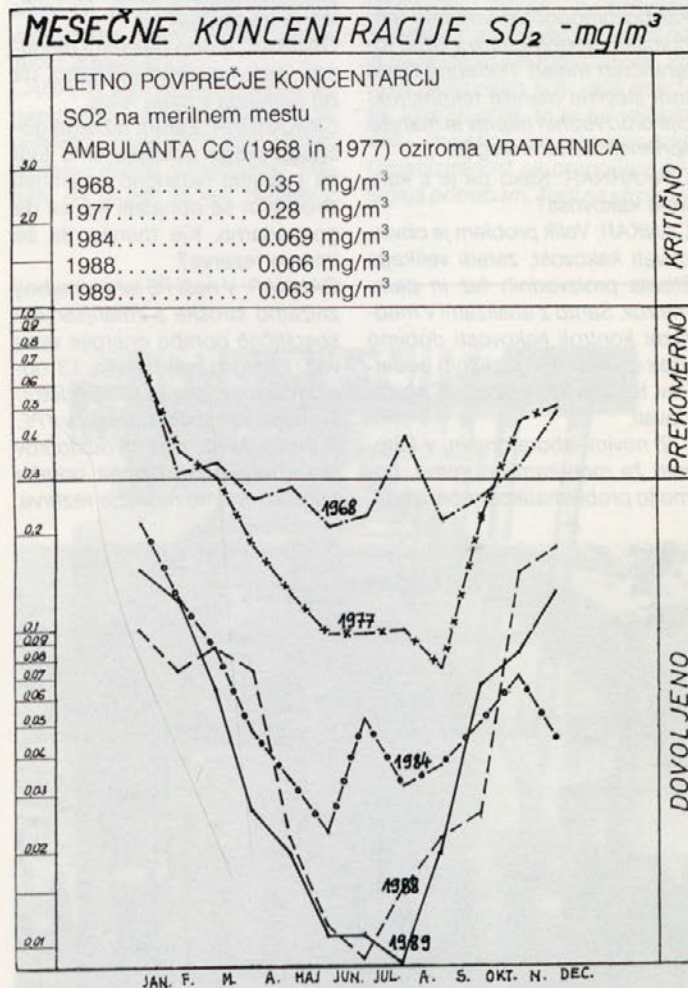

Diagram kaže, kako se je z leti zniževala onesnaženost zraka z SO₂ in zelo očitna razlika danes med kurilno in nekurilno sezono. Za mesto bi bil diagram zelo podoben.

Kako je bilo tisti dan v Cinkarni?

Že med ljudmi v Cinkarni smo slišali, da je bil požar v skladišču, da je počila cev na S kislini, da je bil požar na elektrofilterjih TiO₂ itd. To so bila samo ugibanja, saj se nobena od teh stvari ni zgodila. S kislina je delala normalno, imamo meritve; na ferosulfatni liniji so ob normalnem obratovanju ogrevali pršilne hladilnike zaradi mraza, ob 11. uri so ustavili linijo, tudi tu imamo meritve; na TiO₂ so imeli ob pol osmih za pol ure zamenjavo jermena na glavnem ventilatorju, zaradi česar so ugasnili eno peč za ta čas, pretoka izpusnih plinov ni bilo, zelo pa se je poslabšal zrak na delovnem mestu, ker ni bilo nobenega zračenja. Okvare ne elektrofilterjih ni bilo, meritve imamo še tisto dopoldne. Četudi bi imeli okvaro na elektrofilterjih in to na obeh naenkrat, ne bi prišlo do take emisije, da bi zadimili Celje, tam prah ni problema-

PONUDBA SE PRIBLIŽUJE POVPRAŠEVANJU

Kakšne so perspektive titanovega dioksida

Svetovna proizvodnja titanovega dioksida se je v zadnjih desetih letih povečala za 28 odstotkov in je lani dosegla 2.980.000 ton. To je bilo od leta 1979 tudi prvič, da je proizvodnja malenkost presegla povpraševanje.

Proizvajalci so to povečanje proizvodnje dosegli izključno z odpravljanjem ozkih grl in praktično sto odstotno izkoriščenostjo zmogljivosti. Naša tovarna je v tem desetletju povečala proizvodnjo za 61 odstotkov, prav tako z odpravljanjem ozkih grl in optimalnim izkoriščanjem zmogljivosti. Trenutno je torej doseženo neko sorazmerje med ponudbo in povpraševanjem, stabilizirajo se tudi cene, ki so doslej stalno naraščale.

Za naslednjih nekaj let predvidevamo manjšo izkoriščenost obstoječih zmogljivosti, zaradi vzdrževanja do sedaj preobremenjenih naprav ter zagon nekaj novih večjih tovarn. Pričakuje pa se tudi še vedno stalni porast porabe titanovega dioksida. Lahko bi rekli, da se razmere, ki niso bile normalne, umirjajo. V obdobju normaliziranih razmer na svetovnem trgu titanovega dioksida pa bo za nas veliko bolj kot doslej pomembna konkurenčnost, ki je odvisna še zlasti od kakovosti in proizvodnih stroškov.

CINKARNAR: Kakšno vizijo ima proizvodnja titanovega dioksida glede na konkurenco?

CANKAR: »Da bi se obdržali na tržišču, moramo izboljšati kakovost in znižati proizvodne stroške. Prav tako je nujno, da še naprej skrbimo za ekološko varnost. V tehnološkem razvoju smo si naložili tri osnovne cilje: izboljšati in stabilizirati kakovost, znižati proizvodne stroške in stalno zmanjševati obremenitev okolja«

CINKARNAR: Že lani ste v enem od razgovorov povedali, da pripravljate nov proizvod. Kako daleč ste prišli?

CANKAR: Osvojiti nameravamo proizvodnjo sodobnejšega univerzalnega tipa rutila. Ta ima vestransko uporabnost in je primeren tudi za zahtevnejše uporabnike. Nov proizvod pa zahteva nove kalli in spremenjeno kemično obdelavo po šaržnem postopku. Že leta 1988 smo opravili preiskus za izdelavo teh kalli in hidrolizo na improvizirani liniji. Dobili smo osnovni produkt, ki je bil zelo dober, nismo pa ga mogli površinsko obdelati. Tak ni bil primeren za prodajo, zato ga nismo mogli testirati na trgu. Sedaj moramo zgraditi novo tehnološko linijo za te kalli. Opremo že imamo, opraviti moramo še spremembe na hidrolizi ter postaviti novo linijo za šaržno kemično obdelavo. Sama proizvodnja kalli in saržna kemična obdelava sta procesa, sestavljena iz več faz, te pa je treba voditi v ozkih tolerancah. Zato moramo zagotoviti, da bo večina faz popolnoma avtomatizirana. Na

obeh nalogah že delamo, trenutno delamo na projektiranju, predvidevamo pa, da bomo nov proizvod dobili v prvi polovici leta 1991.

CINKARNAR: Katere so najšibkejšje točke v doseganju kakovosti titanovega dioksida?

CANKAR: Najšibkejša točka je slaba disperzibilnost, to je sposobnost vmešavanja pigmenta v vezivo, predvsem velikost največjih delcev. Pravkar smo opravili pogon novega pralnika, ta izhaja z investicije odprava ozkih grl. S pralnikom bomo zmanjšali vodovsebnost vodotopnih soli, ki imajo vpliv na disperzibilnost.

Glavni vzrok za slabo disperzibilnost pa je v tem, da obstoječa mikronizacija ne omogoča doseganja današnjih zahtev potrošnikov. Ta vzrok bi odpravili z novo investicijo, to je postavitev dveh novih linij mikronizacije. V sodelovanju z francosko firmo T & M se dogovarjamo za bazni inženiring in mikronizerje (to je jet mline), sami pa bomo opravili detajlni inženiring, nakup in izdelavo večjega dela opreme ter montažo. Prva od obeh linij bi bila lahko končana do konca letošnjega leta.

CINKARNAR: Ko govorimo o kakovosti, mora ta biti konstantna, brez nihanja. Leta 1988 smo začeli z avtomatizacijo proizvodnje, ker pa se tudi ta projekt uvaja postopno, bo trajal še nekaj let, morda pet, šest.

CANKAR: Naš cilj je stabilizirati kakovost proizvodov. Pomeni, da moramo stabilizirati kakovost v

SLAVKO CANKAR

vseh fazah proizvodnje. To pa lahko dosežemo z različnimi posegi le praktično vseh obstoječih tehnoloških operacijah. V okviru investicijskega vzdrževanja bomo posodobili merilno regulacijsko opremo in avtomatizacijo, kar bo omogočalo vodenje tehnoloških podprocesov v ožjih tolerančnih mejah. Potrebne bodo tudi številne manjše rekonstrukcije proizvodnih naprav in manjše spremembe tehnologije.

CINKARNAR: Kako pa je s kontrolo kakovosti?

CANKAR: Velik problem je obvladovati kakovost, zaradi velikega števila proizvodnih faz in parametrov. Samo z analizami v medfazni kontroli kakovosti dobimo vsak dan kar 850 različnih podatkov, te pa je treba obdelati, obvladovati.

Z novim laboratorijem, v katerem že montiramo opremo, bomo to problematiko precej izboljšali.

šali. Veliko delamo tudi pri uvajanju novih analitskih metod in sodobne opreme za analize. Lani smo kupili laserski merilnik velikosti delcev, ki nam omogoča zasledovanje velikosti delcev po vsej površinski obdelavi. Pravkar pa uvajamo avtomatske titratorje, to je naprave za opravljanje volumetrijskih analiz. Kajti naš cilj je predvsem povečati natančnost in hitrost analiz.

CINKARNAR: Pred leti ste kupili računalniški sistem za spremljanje proizvodnje. Zaradi težav z Iskro Delta ste od naloge odstopili. Ali kljub temu razmišljate o računalniškem spremljanju kakovosti proizvodnje?

CANKAR: Uvedba računalniškega informacijskega sistema za spremljanje kakovosti proizvodnje je nujnost, ki izhaja že iz velikega števila podatkov, ki nastajajo v medfazni kontroli kakovosti in prenosa teh obdelanih podatkov v proizvodnjo.

CINKARNAR: Slišali smo tudi za investicijo pakirnice in paletizacija titanovega dioksida. Kako daleč je investicija?

CANKAR: V novi pakirnici montirajo opremo. Predvidevamo, da bo končana v maju letos.

CINKARNAR: Zaradi težkega gospodarskega položaja smo tudi mi prisiljeni natančno spremljati stroške in se obnašati kar se da gospodarno. Kje menite, da še imamo rezerve?

CANKAR: V naši PE lahko najbolj znižamo stroške z zmanjšanjem specifične porabe energije vseh vrst. Energija predstavlja 13 odstotkov prihodka PE in 25 odstotkov vseh variabilnih stroškov v PE. Največji delež, to je 35 odstotkov vse energije predstavlja poraba pare. Tu imamo največje rezerve.

Sparo se že dolgo ukvarjamo, toda premalo resno in strokovno. Načrtujemo znižanje porabe tako, da bi odpadno toplotno energijo v proizvodnji uporabili čim bližje mestom nastanka. To bi zmanjšalo porabo za desetino. Tudi področje električne energije je druga stroka, s katero se v Cinkarni nihče profesionalno ne ukvarja, ker nimamo strokovnjakov za to področje. Dalo pa bi se veliko prihraniti. Zemeljski plin predstavlja skoraj četrtino vseh stroškov PE za energijo. Opravljamo večjo investicijo, tako imenovani projekt Choquenot (osuševanje gela pred kalcinacijo). Kalcinacijske peči so največji uporabnik zemeljskega plina, s tem projektom pa bomo zmanjšali porabo plina za 30 odstotkov oziroma skupno porabo zemeljskega plina za 20 odstotkov. Kljub dragi naložbi (stala bo 4,3 milijonov DEM) se bo ta zelo hitro obrestovala, ker bo v dobrih dveh letih vrednost naložbe povrnjena.

CINKARNAR: Proizvodnja titanovega dioksida vzdržuje okrog 100 vzdrževalcev. Eden od vaših ciljev pa je zniževanje stroškov vzdrževanja. Kako boste ta cilj lahko uresničili?

CANKAR: Ker je vzdrževanje organizirano v drugi poslovni enoti, nimamo neposrednega vpliva, čeravno dobro sodelujemo. Menim, da bi precej več naredili z

boljšo organizacijo dela in dvigom strokovnosti v njihovi PE. Prvi pogoj je seveda posodobljene opreme in naprav, to pa je čez noč nemogoče. Dejstvo je, da smo prvih petnajst let obstoja titanovega dioksida, v posodobljene opreme premalo vlagali. Šele, ko bomo opremo posodobili, zamenjali, bo mogoče znižati stroške vzdrževanja.

CINKARNAR: Koliko rezerv je še v porabi surovin in produktivnosti?

CANKAR: Na področju porabe surovin velikih prihrankov ne moremo pričakovati. Pri produktivnosti pa rezerve so. Toda gledano z ravni podjetja, se položaj ne da izboljšati, kajti osebni dohodki v naši PE predstavljajo le 4 odstotke vseh stroškov proizvodnje, v drugih poslovnih enotah pa znatno več, tako da je mogoče v drugih PE doseči dosti večje učinke.

CINKARNAR: Ali je smiselno, da ima titanov dioksid svoj razvoj in kako se povezujete z ostalimi strokovnimi službami v Cinkarni?

CANKAR: Mi imamo organiziran tehnološki razvoj, z razvojno službo pa sodelujemo praktično le na področju avtomatizacije. Pri vseh aktivnostih nosi velik delež PE Vzdrževanje, to je pri večjem delu investicij in rekonstrukcij. Organiziranost se prepočasi prilagaja potrebam. Tudi na strokov-

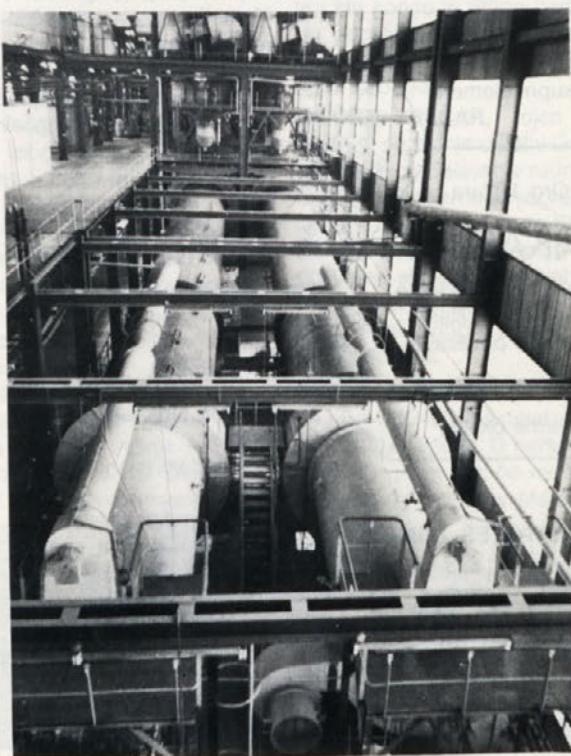
nem in kadrovskem področju smo v preteklosti premalo naredili. Močen zaviralni element v PE je prav kadrovska struktura, saj imamo kar 54 odstotkov nekvalificiranih ali priučenih delavcev. Če te ne bomo izboljšali, nam tudi tehnološke izboljšave ne bodo dosti pomagale.

CINKARNAR: Zmanjševanje obremenitve okolja je zelo važno področje, če želimo priti v Evropo '92. Kakšni so vaši načrti?

CANKAR: Na tem področju imamo velike načrte. Zmanjšati na-

enega od prvih dveh. Obnova bo stala milijon DEM. Letos nameravamo obnoviti tudi sistem za kondenzacijo razklopnih plinov. Potrebna je namreč zamenjava obeh dimnikov in cevovodov pri razklopnih stolpih, trenutno pa poteka saniranje konstrukcije. Tudi tu je strošek velik, približno milijon DEM.

Lani smo rekonstruirali vrečasti filter na mletju rude, letos pa bomo še drugega. Oba stara vrečasta filtra sedaj učinkovito čistita prah. Do jeseni bomo obnovili še obstoječi vrečasti filter, atomi-

meravamo emisije žveplovega dioksida, prahu in obnoviti tehnološko kislinsko kanalizacijo. Za zmanjšanje emisije žveplovega dioksida bomo preko kredita mednarodne banke za obnovo in razvoj kupili naprave za odstranjevanje žveplovega dioksida iz dimnih plinov kalcinacijskih peči. Naprava bo predvidoma lahko začela obratovati leta 1991. Investicija, katere vrednost bo znašala 4,6 milijonov DEM, bo znižala emisije SO₂ na 90 kg/uro.

Leta 1989 smo že priključili tretji elektrofilter kot rezervo za primer, če bi eden od obeh starih začasnih prenehal delovati. Tretji elektrofilter je stal preko 2 milijoni DEM, letos pa bomo obnovili

zerja v začetku leta 1991 pa prigradili še dodatneta, ki se bo sprostila na stari liniji mikronizacije.

Trenutno delamo poskuse na pilotni napravi za kondenzacijo vlažnega vročega zraka, ki izhaja iz sušilnika. Predvidevamo, da bomo s kondenzacijo za vrečastimi filtri imeli še dodatno napravo kot varovalo za prekomerne emisije prahu. Občutno se bo zmanjšalo vidno izhajanje pare v ozračje. Naprava pa bo tudi precej zmanjšala porabo pare, približno eno tona na uro, odpadno toplotno energijo bi namreč koristno uporabili na površinski obdelavi.

Mira Gorenšek

Ali bi za ceno ugleda bili vsi na »TI«?

To vprašanje bi lahko postavili takrat, ko bomo živeli v drugačnih, boljših, demokratičnejših človeških odnosih, takrat, ko bo več spoštovanja in manj metanja polen pod noge. Torej takrat, ko bo naša družba zrela tudi za to. Vendar pa nas o tem že učijo, učijo nas podjetja, ki so naprednejša od nas, takšna, ki imajo tudi v svoj sistem izobraževanja vgrajeno spreminjanje človekove - delavčeve miselnosti za življenje v Evropi - 92.

V današnjem času, ko se človek osvešča, kaj vse je v preteklosti delal slabo ali sploh ni delal, ob tem, da nas vsak dan biča gospodarska kriza, je dokončno jasno, da se moramo reformirati tudi v našem podjetju.

Cinkarna je že od nekdaj na slabem glasu bodisi zaradi polucij iz malomarnosti ali pa afer, v katerih se je pralo tudi umazano perilo. Torej v veliki meri tudi po lastni krivdi. Čeprav smo zelo veliko naredili za izboljšanje okolja, pa smo se vendarle premalo prilagajali in gradili drugačno sliko o sebi.

Še kako potrebno se mi zdi, da bi danes morali vlagati vse napore v to, da s svojo investicijsko politiko, predvsem pa s vsakdanjim delom dokažemo, da smo napredna industrijska veja, ki je potrebna, ki se razvija v smeri vedno manjšega onesnaževanja okolja, manjše energetske potratnosti in boljših delovnih pogojev. Mnogokrat se želimo primerjati z zahodno evropskimi kapitalisti, ki imajo dobro organizirano profitno proizvodnjo, vendar še prevečkrat iz nepoznavanja nekateri mislijo, da je treba našo organizacijo prav tako graditi na izkoriščanju delavca. Prav vse torej ne gre prikrojiti v naše razmere. Tudi v kapitalizmu se te stvari obračajo. Tam postaja sedaj ključna motiviranost delavca do dela. Delavcu želijo dajati občutek, da soustvarja. Cilj vodstev je, da delavcu dvigajo moralo. Kajti zavedajo se, če bodo imeli sistem vrednot znotraj, ne bo težko nastopiti z njimi tudi navzven. Za zadovoljnega, uspešnega delavca je potrebno, da ta ve ne le kaj, ampak tudi zakaj!

Javnost se prične pri navadnem delavcu v podjetju. Motivirani ljudje so najboljši nosilci dobrega imena podjetja. To pa pomeni enotno vero v uspeh podjetja, zaupanje v vodstvo oz. identificiranje z vodstvom, prepričanje v cilj, ki je bistven in viden v množini.

IBM - korporacija, ki ima zaposlenih 3,50 milijonov ljudi, že dolgo prednjači v poslovni moralni in v tržnem komuniciranju. Gradijo predvsem na spoštovanju posa-

meznika, popolni predanosti kupcu in odlični kompletni ponudbi. Od sodelavcev zahtevajo, da te prvine povsem upoštevajo.

Ljudje odhajajo, se menjajo, spreminja se zunanja podoba organizacije, njeni proizvodi, storitve... Edino kar traja pa je blagovna znamka.

Nesporno torej je, da je zaposleni, ki ima dobro mnenje o svojem podjetju, pripravljen zanj tudi več žrtvovati in bolje delati. Druga pomembna stvar je, da z izgrajevanjem ugleda podjetja gradi tudi drugačen odnos do svojega dela in dela svojih sodelavcev. Če bi recimo bilo mnenje večine v podjetju, kjer vlada red, bi se prekleto slabo počutil tisti, ki je malomaren ali nedelaven. Že ob tem primeru je videti, da smo še daleč od ciljev reforme. Morda bo kdo uporabil že precej udomačen an-

SKUPNI ELEMENTI

Človek »Cinkarnar«-pripadnost
(Vsi smo na ti!)

Poslovne funkcije/službe(n.pr. inženiring, servis)

Skupni projekti, naložbe, kapital, obvezno združevanje
Izobraževalni sistem
Skupno planiranje oz. strateško upravljanje sistema
Standardi/kakovost, tehnični
Tržna usmerjenost

SKUPNE PREDNOSTI

Blagovna znamka
Moč znanja - Core Technology
Sinergije
Racionalnost, optimizacija
Koncentr. resursov, kritične mase
Boodwill
Globalna usmerjenost - mreža
Varnost - moč do DPS
Horiz. in vert. integracija

gleški stavek kot odgovor za nedelo »Nikoli me ne morejo toliko plačati, kakor lahko malo naredim«!

To delno drži, vendar si je treba denar prislužiti z dobrim delom,

kakovostjo, s tem pa si bomo tudi povečali naš in svoj ugled. Konec koncev si vsak izmed nas želi delati v dobrem, uglednem podjetju.

Mira Gorenšek

SODOBEN OPIS DELOVNEGA MESTA

1. Tekoče in enostavno se izražati!
Vendar zlasti vedeti kdaj poslušati!
2. Opazovati, hitro se učiti in imeti izreden spomin!
3. Imeti dar za razumevanje ljudi
4. Imeti korajžo in osebnostno integriteto moralne in etične osebe!
5. Biti samodiscipliniran, pozoren tudi na slehern, še tako nadroben detalj
6. Biti intelektualno zrel, trezne presoje in izjemnih voditeljskih sposobnosti
7. Nenehen »proizvajalec« novih idej!
8. Biti sposoben hitro in modro reagirati v izjemnih, kritičnih in konfliktnih okoliščinah in se pravilno odločati!
9. Biti zmožen hitrega in pametnega pisanja
10. Biti sposoben interpretirati različne informacije in zahtevne misli/probleme v smiselnem zaporedju, prepoznovati dejstva in ugotavljati kje jih najti!
11. Imeti izjemno poznavanje poslovanja lastne organizacije
12. Biti usposobljen v uporabni psihologiji, filozofiji in ekonomiji, sociologiji, komunikologiji, jeziki - vedeti pa še kaj o tehnologiji, politiki in tekočih dogajanjih doma in v svetu!
13. Biti sposoben organizirati sebe in druge!
14. Biti zmožen opredeliti prioritete in se upreti vsemu, kar ruši vrstni red le-teh!
15. Ne soglašati avtomatično z vsem kar »mašujejo« nadrejeni!
16. Se zavedati, da je tisti, ki se ukvarja s stiki z javnostjo učitelj in ne zavojevalec!
17. Biti diplomat!
18. Sposoben ločiti dobro in slabo
19. Z nasmeškom zatrjevati: Rad imam ljudi!
20. ...imeti še ducat »manj pomembnih« lastnosti in sposobnosti

SKUPNA IDENTITETA

Blagovna znamka
Celotna podoba
Enoten nastop do širše javnosti (PR, DIP, TK, etc.)
Odnos do družbenega razvoja/politike

SKUPNA PRAVILA

Integriteta produkta
(Enotna kakovost)
Integriteta poslovanja
(Enotna kakovost)
Enoten info. sistem
Enotne primerjalne metode
Izkazovanje rezultatov
Nepodvajanje programov - kriterij
Skrb za okolje
Solidarnost
Humanizacija dela in vodenja
Spoštovanje skupnih načel
Sankcije

Dolgoročno
Kratkoročno

SKUP. STRATEŠ. USMERITVE

Izvoz - Tržna usmerjenost
Naložbe
Kadri - Znanje
Novi izdelki - inovativnost
Kakovost - integralna kakovost
Gospodarnost = kakovost
življenja in rentabilnost sredstev

NORME OKOLJA

Ustave
Zakonodaje (standardi)
Načela
- dober gospodar
- poslovna morala
- vestnost
- skupni interesi
- enakopravnost
- izpopolnjevanje obvez
- nepovzročanje škode, itd.
Demokracija
Integriteta posameznika

Sestava: Izobraževalni center Iskre - Brane Grubar

marec 1990

št. 1

Rekli smo si, zakaj ne bi naši upokojenci imeli svoje glasilo, tako kot nekoč mladinci? Zdaj, ko imajo svoj Klub upokojencev, si to vendarle zaslužijo, saj se bodo preko glasila lahko medsebojno obveščali. Pred vami je prva številka, ni še taka kot bi morala biti, vendar je prvi poskus skrbi za naših 700 upokojencev. Upamo, da vam bo všeč. Pišite nam o tem.

Upokojitve

CILKA KREGAR je prišla v Cinkarno leta 1966, v obrat tiskarskih plošč, od leta 1973 pa je delala v računovodstvu. Dejala je, da ji ne bo dolgčas. Več skrbi bo lahko posvetila bolni mami, pa tudi možni ravno najboljšega zdravja. Sodelavkam in sodelavcem želi veliko delovnih uspehov in humanjšega vzdušja.

ALOJZ ŠTRAUS, rojen leta 1933, je dvaintrideset let delal v valjarni, glavnem laboratoriju in službi kakovosti.

V tem času se je zgodilo marsikaj. Najbolj se spominja nizkih plač, ko nam je šlo slabo. Za razliko od prej je sedaj pravzaprav lažje delo in večja plača. Pa tudi disciplina mu ni bila prav všeč. Sodelavcem je zato zaželel, da bi bili redoljubni in uspešni.

VIKTOR BRAČKO, rojen leta 1931, se je v Cinkarni zaposlil leta 1958. Delal je v Kemiji ter v Titanovem dioksidu. Tovarna je bila zanj vse. Zanj je bila proizvodnja zelo pomembna. Življenje gre lepše naprej samo z dobrim delom in pridnostjo. Ker tako misli, želi sodelavcem strpnost, razumevanje in kakovostno delo.

JOŽE JESENEK, rojen leta 1931, je delal 25 let v Vzdrževanju kot telefonski mehanik. Nič čudnega, da smo ga takoj povprašali po zvezah. »Ljudje dosti telefonirajo, veliko pogovorov je privatnih. Predolgi pogovori zadržujejo zveze in zasedajo centralo.« Vzemimo to kot nasvet. V pokoju bo čebelaril in kolesaril, zato dobrih zvez najbrž ne bo več potreboval.

JOŽE ŽABRL, rojen leta 1932, je 32 let delal v Transportu ko so bili časi slabi, nato pa v Grafiki v tiskarskih ploščah, kamor je bil prestavljen zaradi bolezni. Bil je vedno zadovoljen, vsako kritiko je vzel dobronamerno. Doma bo skrbel za hišo, vrt in vinograd.

DRAGO DOBRAŠ se je leta 1959 odločil za zaposlitev v Cinkarni, ker je imel v Celju dva prijatelja. »Delati sem začel v mrtvi pražarni, kjer je bilo delo izredno težko. Po štirih in pol letih sem zbolel; postal sem invalid tretje kategorije, zato so me za nekaj časa predstavili na delovno mesto čuvaja. Leta 1964 sem znova začel delati v proizvodnji, in sicer v litoponu do invalidske upokojitve. Veste, zelo rad bi še delal, ker se zavedam, da bodo osebni prejemki sedaj veliko manjši, pa zaradi bolezni ne morem. Več kot tri leta sem bil v bolnišnici. Spomini na Cinkarno? Pisani, veliko lepih, nekaj pa tudi manj prijetnih.«

STANE ŽUČKO je do sedemindvasetega leta delal pri očetu na kmetiji. »Ker doma ni bilo pravega zaslužka, sem si v avgustu leta 1957 poiskal delo v Tovarni organskih barvil. Ko se je po tovarni govorilo o združitvi s Cinkarno, smo bili delavci proti, kakor da bi vedeli, da bomo morali delati povsod, skratka tam, kjer je primanjkovalo delovne sile. Takrat so bili drugačni časi. Ne, samoupravljaj pa nisem nikoli! Večkrat sem bil na kandidatih listi pa nikoli izvoljen, verjetno zaradi prve črke mojega priimka.

Odločil sem si ustvariti lasten dom. Ker sem gradil hišo v Prekorjih „na črno“, nisem dobil kredita.« Na koncu je Stane dejal, da bo pogrešal sodelavce, čeprav bo imel dovolj dela s kmetovanjem in brajdo.

FRANC VREČAR, rojen leta 1933, je nazadnje delal v Grafiki. Najprej je bil delavec v rudniku v Libojah, v Cinkarno pa je prišel leta 1957. Spominjal se je bo dokler bo živ. Bil je delaven, priden, poslušen, skratka prilagajal se je času. Tako želi tudi sodelavcem, da bi delali z dobro voljo in imeli veliko denarja.

FRANC HOHNJEC, rojen leta 1933, je od leta 1955 delal v obratu žveplove kisline. O perspektivi meni, da je ne bo, če ne bomo zgradili novih obratov. Malo je ra-

zočaran nad mladimi, češ da nimajo spoštovanja do predpostavljanih. Obratovodje pa se jim nečejo zameriti. Zato želi sodelavcem več medsebojnega razumevanja. Ob koncu pa je dejal, da bo šel na sprehod po deželi.

VLADO CMOK, rojen leta 1934, je na kislini delal od leta 1965. Cinkarna mu je pomenila drugi dom. Zanimivo je bilo z njim kramljati o ekologiji. Dejal je namreč, da Teharje sploh ni bilo tako onesnaženo kot govorijo, ter da so osneževalci tudi druga podjetja. O kislinskih obratih pa meni, da je nova S kislina najbolj čist obrat, onesnaževala je le KKČ, ki pa tako ne dela več. Pa ni pri zelenih, solate pa vseeno nima rad, raje je meso in kruh.

JOŽE CVELFER, rojen leta 1926, je 32 let delal v stari valjarni. Bilo je veliko dela, in bolj trdo ko si delal je bilo še premalo. Bili pa so tudi težki delovni pogoji. Kljub temu pravi, da bi se v valjarni še splačalo delati. Zdaj ko so obrat zausstavili, je bolje, da je v pokoju.

VID BRINOVČAN, rojen leta 1933, je delal v Cinkarni 19 let. Slučajno je prišel v Cinkarno in sprejeli so ga za upravnika samskega doma v Ribarjevi 4. »Nekateri so bili z menoj zadovoljni, drugi pa ne.« O stanovalcih takole meni: »80 odstotkov jih je dobrih, 10 pogojno dobrih, 10 pa bi jih bilo potrebno izseliti. To zadnje pa ni lahko, ker so zakonsko preveč zaščiteni. Ti zadnji nimajo pravega odnosa do inventarja. Tu pa so še socialni problemi.« Bodoči upravnik ne bo imel lahkega dela, moral bo uporabljati tudi boks. Drugače pa je Vid tudi gradbenik in radioamater.

IVAN ŠPEGLIČ, rojen leta 1932, je bil gasilec v varnostni službi. Spominja se, da je bil najhujši požar ob eksploziji cinkovega prahu v New Yerseyju. Takrat tri dni ni mogel jesti, ker je bilo toliko tega prahu. Pravzaprav je preživel najboljši del svojega življenja v Cinkarni, čeprav s plačo ni bil nikoli prav zadovoljen.

FRANC VRHOVŠEK, rojen leta 1927 je preživel v Cinkarni polovico življenja. No, to bo pokazal čas. V strojnici v Energetiki je bilo zmeraj veliko ropota. Bili so tudi težki časi. Ni šel ravno rad v po-

koju, ker je menil, da je človek potem kar nekako odpisan. Pogrešal bo vse in skušal izkoristiti čas za kakšno lažje delo doma.

FRANC PODKRIŽNIK, rojen leta 1933, je dejal, da mu je Cinkarna 35 let pomenila drugi dom. Delal je v galvanii. Spominja se, kako je včasih slabo zaslužil, slabše od žene, ki je delala v bolnici. Na dan je za majhno plačo zmetal na roke kar 60 ton. V pokoju se bo vsekakor odpočil in si kaj tudi privoščil.

MILAN HORVAT, rojen leta 1944, je v Cinkarni delal skoraj 21 let. Najprej je delal v čašicah, potem v gumarnici. Cinkarna mu je vedno pomenila preživetje. Čeprav rad, zaradi invalidske upokojitve ne more več delati. Stanuje v Rogatcu in je razočaran ker ne more delati. Bolezen mu je prekrizala načrte in upe. Sodelavcem pa svetuje naj bolj primejo za delo, tako kot so oni.

ZVONKO VRUNČ, rojen leta 1933, se je v Cinkarni zaposlil leta 1950 najprej v valjarni, nato je delal v čašicah in nazadnje v Veflonu v gumarnici. Cinkarna mu pomeni drugi dom. Že kot mlad fant se je prišel učiti za ključavničarja, a minilo je tako hitro, da ob slovesu ni mogel verjeti, da se že od drugega doma poslavlja. Toda še vedno je v stiku z nami preko pečja v pevskem zboru in preko njegove dobre volje, ki jo še vedno prenaša na nas, kadar ga srečamo. Na svoj način nam vliva voljo, da bolj zaupamo v boljši jutri.

FRANC ŽGANK, rojen leta 1932, je leta 1974 začel delati v Vzdrževanju, nato pa v Veflonu. Vedno je prenašal svoje delovne izkušnje mlajšim, ker so v povojih tega tozda imeli vedno novince. Sicer pa je bil svoje čase tudi obrtnik. Tudi svojega hobija-žganjekuhe - še ni opustil. Tudi kmetijo je imel, pa od nje ni bilo dovolj zaslužka.

LUDVIK ŽAFRAN, rojen leta 1932, je delal 35 let v metalurških obratih. Nazadnje je delal na KKČ liniji kot žerjavist. Delo je bilo težko, a Cinkarna mu je pomenila zaslužek in preživetje. Sodelavcem želi, da bi imeli več prostega časa, sam pa bo imel v pokoju še dosti dela.

M.G.

Ob polletju navadno največ delavcev oddide v pokoj. Lani jih je bilo kar 33

Ustanovili Klub upokoјencev

Delegati, ki so jih upokoјenci Cinkarne izbrali na zadnjem izletu leta 1989, so se zbrali 8. novembra 1989 na svojem ustanovnem sestanku. Za predsednika kluba so izvolili Ivana RAMŠAKA, za podpredsednika Jožeta LJUBIČA, za sekretarko kluba pa Miro KLINČAR. Akcijski odbor je med drugim pripravil tudi program kluba v obdobju 1990/91. Program izhaja iz potreb in želja upokoјencev, ki naj bi ob upokoјitvi ohranili star način življenja oziroma udeleževanja na istih področjih kot prej.

Akcijski odbor si bo prizadeval uresničiti posebno željo upokoјencev po izletništvu v razne kraje naše zgodovinske preteklosti in jih tja popeljal vsaj enkrat na leto. Ker je športna rekreacija starostnikov danes potrebna in po-

membna bolj kot kdajkoli prej, si bodo v sekciji za šport in rekreacijo prizadevali organizirati medsebojna tekmovanja v šahu, kegljanju, streljanju in balinanju. Organizirali bodo pohode po bližnjih planinah. Ob zgodovinskih dnevih naše republike bodo organizirali športna srečanja med aktivnimi in upokoјenci. Eno ali dve predavanji pa bosta namenjeni pomenu duševnega in telesnega razgibavanja za zdravje in dobro počutje v tretjem življenjskem obdobju ter kako negovati telesno odpornost.

Geslo Kluba upokoјencev je »Človek naj ne bo nikoli sam«. Zato si želijo obliko združevanja z obiski na domovih posebno tistih, ki so huje bolni. Za to dejavnost bo skrbela sekcija za tovariško samopomoč.

PRAVILA delovanja Kluba upokoјencev Cinkarne

1. Temeljne določbe

1. člen

Klub upokoјencev Cinkarne Celje sestavljajo osebe, ki so bile pred upokoјitvijo zaposlene v delovni organizaciji Cinkarna Celje in so z ustim ali pismenim pristankom dali izjavo in izrazili interes za udeleževanje v Klubu upokoјencev Cinkarne.

2. člen

Klub upokoјencev je prostovoljno združenje, ki je ustanovljeno z namenom, da v okviru Konference sindikata delovne organizacije Cinkarne uveljavljajo nekatere osebne materialne pravice, pridobljene na podlagi minulega dela v delovni organizaciji Cinkarna. Katere, kako in v kakšnem obsegu bodo zagotovljene te pravice, morajo organi samoupravljanja določiti v svojih statutih in drugih svojih pravilnikih.

2. Pravice in dolžnosti članov Kluba Cinkarne

3. člen

Klub se organizira v okviru Konference sindikata Cinkarne. Klub upokoјencev Cinkarne je bil ustanovljen na skupnem izletu dne 25. do 26. 5. 1889, na katerem je bil izvoljen šestčlanski odbor. Sedež kluba upokoјencev je v Cinkarni Celje.

4. člen

Člani Kluba imajo naslednje pravice in dolžnosti:

- da volijo organe Kluba, da so izvoljeni in da so lahko izvoljeni v ostale organe Kluba.
- da se stalno povezujejo z delovno organizacijo Cinkarno in njenimi samoupravnimi organi ter Konferenco sindikata Cinkarne.
- da sprejemajo Glasilo delovne organizacije Cinkarne.
- da se udeležujejo proslav, izletov, družabnih prireditev in športnih srečanj.
- da se vključujejo v vse oblike tovariške samopomoči članov Kluba.
- da skrbi za športno in rekreativno ter kulturno dejavnost svojih članov
- da skrbi, da se del sredstev iz dohodka delovne organizacije letno izloči za delo Kluba in njegovih članov.
- dogovarjati se s službo za izrabo počitniških zmogljivosti in to predvsem pred in po sezoni.
- da skrbi za organiziranje letnega srečanja vseh upokoјencev Cinkarne, ki naj bi bil v tednu starejšega občana občine Celje, to je v mesecu maju.
- člani Kluba naj s svojimi izkušnjami pomagajo pri upokoјitvi članov kolektiva, da ne bo prevelikih razočaranj.

3. Organi Kluba

5. člen

Najvišji organ Kluba je zbor, ki ga sestavljajo vsi člani Kluba upokoјencev Cinkarne.

Klub ima svoj akcijski odbor, ki šteje od 6 do 9 članov.

Akcijski odbor iz svoje sredine izvoli:

- predsednika in namestnika,
- tajnika
- ter tri člane, med katerimi so praviloma vodje posameznih sekcij
- mandatna doba traja za člane akcijskega odbora 4 leta, možnost podaljšanja še za en mandat.

6. člen

Predsednik akcijskega odbora sklicuje seje in se povezuje z delovno organizacijo in Konferenco sindikata Cinkarne ter predstavlja Klub pred samoupravnimi organi in družbeno političnimi organizacijami v delovni organizaciji ter drugimi podobnimi Klubi.

7. člen

Pri akcijskem odboru po potrebi delujejo sledeče sekcije:

- sekcija za šport in rekreacijo ter izletništvo
- sekcija za kulturno aktivnost
- sekcija za tovariško samopomoč
- sekcija za informiranje in dopisovanje v glasilo Cinkarnar in ostale dnevne časopise
- akcijski odbor v soglasnosti imenuje vodje sekcij.

8. člen

Ta pravila so veljavna, če v dveh mesecih, ko so bila objavljena, v Glasilu Cinkarnar ni bilo bistvenih pripomb in jih je potrdila Konferenca sindikata Cinkarne.

Predsednik akcijskega odbora
Kluba upokoјencev Cinkarne:
Ivo RAMŠAK

IZREŽITE – IZREŽITE – IZREŽITE – IZREŽITE – IZREŽITE – IZREŽITE

V PRAŠALNIK ZA CINKARNIŠKE UPOKOJENCE

Novoustanovljeni odbor KLUBA UPOKOJENCEV želi pridobiti vaše mnenje, zato vam predstavlja nekaj vprašanj in vas prosi, da vprašalnik pošljete v uredništvo Cinkarnarja.

1. ALI SI ŽELITE SODELOVATI V KLUBU UPOKOJENCEV?

DA

NE

2. V KATERI SEKCIJI BI ŽELELI DELOVATI?

- a) SEKCIJA ZA ŠPORT, REKREACIJO IN IZLETNIŠTVO
- b) SEKCIJA ZA KULTURNO AKTIVNOST
- c) SEKCIJA ZA TOVARIŠKO SAMOPOMOČ
- d) SEKCIJA ZA INFORMIRANJE IN DOPISOVANJE V CINKARNAR IN OSTALE JAVNE MEDIJE

3. PREDLAGAM NOVO SEKCIJO (vpišite katero)!

4. ŽELEL BI DELOVATI V ORGANIH KLUBA UPOKOJENCEV!

DA

NE

5. VPIŠITE VAŠE ZDRAVSTVENO STANJE!

6. VPIŠITE IME, PRIIMEK IN VAŠ NASLOV!

Opomba: Če sta v družini dva cinkarniška upokoјenca, prosimo, da k temu vprašalniku priložite tudi odgovore drugega člana.

Vprašalnik izpolnite, odrežite in pošljite v uredništvo do 1. maja 1990

HVALA ZA SODELOVANJE!

IZ RAZISKAVE MNENJ-LETA 1987 (ZIT ZAGREB)

Katerim spremenljivkam dajemo prednost

	Povpr. idealna ocena razvitih podjetij	Ocena Cinkarnarjev	Ocena strokov. v CC
Kakovost	1	7	2
Strokovnost vodilnih	2	9	3
Tehnologija	3	16	9
Strokovnost zaposlenih	4	14	6
Poslovni rezultati	5	17	5
Organizacija poslovanja	6	2	13
Poslovnost	7	8	6
Tržno obnašanje	8	19	11
Razvoj	9	13	12
Skrb za okolje	10	12	19
Skrb za standard zaposlenih	11	6	18
Stiki z javnostjo	12	11	15
Cene proizvodov	13	14	14
Izvoz	14	3	4
Skrb za občino	15	10	16
Sestava proizvodov	16	5	8
Razvoj samoupravljanja	17	1	1
Velikost podjetja	18	18	16
Tradicija proizvodov	19	4	10

Medtem, ko so v razvitih državah strokovnjaki še leta 1978 na prvo mesto postavljali kvaliteto, so pri nas v Cinkarni na prvo mesto postavljali razvoj samoupravljanja. Nič čudnega, da smo prišli le do tu.

CENENI SEJMI SO PREDRAGI

Letos bo Cinkarna od 140 sejmov v državi nastopila le na devetih, pa še od teh sta dva vprašljiva

SEJEMSKA DEJAVNOST V SVETU

V osemdesetih letih je prevladovalo mnenje, da bo sejmom odzvonilo, ker jih je povozil čas, vendar sedanja gibanja na področju sejemske dejavnosti v svetu kažejo, da so le-ta več kot ugodna, saj so sejmi kot marketinški instrument pridobili na pomenu.

V zadnjih desetih letih se je število sejmov več kot podvojilo, od tega je 392 registriranih pri UFI. Usmeritve kažejo, da bodo v devetdesetih letih prevladovali globalni panožni sejmi kot dogodki za branžo ter regionalni - nacionalni sejmi v okviru zaokroženih gospodarskih prostorov, ki kljub Evropi pridobivajo na pomenu zaradi lokalnih potreb in navad.

Računalniška in druga moderna komunikativna sredstva so lahko le dragoceno pomožno sredstvo, sejmov pa ne morejo zamenjati. Omogočajo le, da imajo ljudje na sejmih več časa za medsebojne pogovore, navezovanje novih poznanstev in poslovnih stikov, nikoli in nikjer pa ne morejo nadomestiti osebnih stikov.

SEJEMSKA DEJAVNOST V JUGOSLAVIJI

Začetki organiziranja sejmov pri nas segajo v leto 1947, ostali svet je le eno leto pred nami, kar bi moralo pomeniti, da Jugoslavija veliko pomeni na področju sejemske dejavnosti. Vendar ne!

Jugoslavija letno priredi 140 sejmov, od tega jih je 17 registriranih pri UFI (Zveza mednarodnih sejmov), kar pomeni, da je v evropskem prostoru po vrstnem redu na 5. mestu za Z. Nemčijo (1), Francijo (2), Italijo (3) in Španijo (4)

Jugoslovansko gospodarstvo porabi letno 70 odstotkov denarja za sejme doma, kar predstavlja 180 milijonov dolarjev.

Hiperinflacija sejmskih prireditelj pri nas, ki največkrat ni definirala svoje poslovne in tržne vloge, je v podjetja prinesla prepričanje, da se mora udeležiti čim več sejmov. Dokler so bili stroški za sejmski nastop znatno pod stroški tržno komunik. akcije, bili pa so nižji tudi zaradi necelovitih pristopov, se ni delala selekcija nastopa na sejmih.

Izkušnje sveta in postopno prehajanje Jugoslavije v tržno gospodarstvo pa zahtevata svoje, zato

- mora biti konec prepričanju, da je organizator naredil vse, če je prodal prostor,
- večjo pozornost posvetiti razstavljalcem in obiskovalcem in inve stirati v sejmske prostore,
- doseči dogovore med sejmskimi hišami, da se sejmi ne bi podvajali (vključiti združenja, gospdarske zbornice tudi kot organizatorje)
- nasplošno bi se morali pri nas oddaljiti od preveč uveljavljene-ga pravila, da ima sejem tisti, ki se bolje znajde.

SEJEMSKA DEJAVNOST V CINKARNI

Po načrtu tržnega komuniciranja letos predvidevamo udeležbo na naslednjih sejmih:

SEJEM	DATUM	PROGRAM
MODA LJUBLJANA	15.01. do 18. 01.	organske barve
IDEJA CELJE	10. 04. do 13. 04	tiskarna
SPOMLADANSKI ZG SEJEM	17. 04 do 22. 04.	vsi
GRADBENIŠTVO BEOGRAD	maj	grad., met. pr., veflon
RAST YU RIJEKA	maj	vsi
ANTI-KOROZIJA IN PLASTIKA	11. 06. do 16. 06	AKZ, met. pr., veflon
JESENSKI ZG SEJEM	17. 09. do 23. 09.	vsi
GRAFIČNA TEHNOLOGIJA BG	oktober	grafični program
PLASTIKA SARAJEVO	oktober	veflon

Udeležbo na sejmih smo načrtovali precej selektivno, v skladu s poslovno politiko in tržnimi cilji. Glede na razmere, sta vprašljiva nastopa na sejmih v Beogradu.

Pri opremljanju razstavnih prostorov bomo poskušali:

- doseči celovit sejmski nastop, kot del promocije lastne dejavnosti trženja in utrditve ugleda podjetja
- uporabiti sveže zamisli, nove materiale in vse potrebne informacije
- razstavni prostor naj bi imel poslovno-tržno funkcijo in bil

hkrati medij za pospešeno prodajo blaga, saj je le-ta cilj slehernega sejma

- prisotnost Cinkarne na sejmju naj bi podpirala celoletna prodajna prizadevanja in zagotavljala cenejši prodajni stik v primerjavi z drugimi možnostmi
- sejmska dejavnost je samo ena od razpoložljivih marketinških možnosti, seveda pa moramo upoštevati znani rek, da so ceneni sejmi predragi.

Irena SCHMIDT
Tržna priprava

Poslovni dnevi Cinkarne

Na zadnje poslovne dneve so prišli predstavniki podjetij, s katerimi poslujemo, iz Srbije pa le tri. Kljub temu smo podpisali 10 pogodb o prodaji v ožji Srbiji. Prodaja na tem tržišču je v prvih treh mesecih letos upadla le za 4 odstotke. (Proizvodi kemije Mozirje)

Obiskovalci so bili navdušeni nad kulturnim programom

Fotografirali smo jih med poslovnimi pogovori

Inovatorji kljub razočaranju ne bodo odnehali

Staro pravilo je, da človek toliko velja, kolikor zna. Samo znati še ni dovolj, znanje je potrebno spraviti v uporabno obliko, pa to še ni dovolj, izdelek je vreden toliko, kolikor je njegova cena na trgu, pri nas, za kolikor ga prodaja. Kupca nikoli ne zanima, kakšna je proizvodna cena, zahteva le kakovosten izdelek po konkurenčni ceni. Da pa bo izdelek kakovosten, funkcionalen, prijetnega dizajna in seveda konkurenčen po ceni, je nujna največja inventivnost v celotni verigi nastajanja od ideje do marketinga. Cilj je dosežen le takrat, ko ugotovimo dobiček, lahko bi rekli inovacijski profit.

Dobiček, ki je v resnici merljiv samo v prodajni ceni, je lahko sestavljen iz mnogih medfaznih prihrankov - manjših in večjih inovacij, torej iz množičnih inovacij. Teh pa imamo toliko, kolikor smo jih pripravili sprejeti oziroma dopustiti, da tudi tisti, ki za to niso dobili posebne naloge, lahko poleg svojih zadolžitvev, razmišljajo in delajo v dobro vseh in še malo zase.

Na prvi pogled lahko rečemo, da so tudi v naši tovarni dani vsi pogoji za vključevanje čim širšega kroga zaposlenih v množični inovacijski proces. Res je, da temu nihče ne nasprotuje, zato se moramo vprašati, zakaj rezultati niso ugodnejši. Ker število inovacij ne narašča (v letu 1989 je bilo samo 23 novih prijav in 30 na razpis, kjer ni prišlo dalje od idej), se je v resnici potrebno vprašati, kaj je narobe. Vedno je bilo in bo, da ostane krivda v ljudeh, v našem primeru v kadrih, ki so odgovorni za sprejemanje in realizacijo.

Ko inovator predlaga idejo in jo je potrebno realizirati, do nje ne pride, ker morajo tudi tisti, ki so odgovorni za realizacijo tudi delati in prevzeti odgovornost, tega pa se bojimo. Tudi ko je inovacijski predlog že realiziran, je potrebno priznati njegovo vrednost in določiti nadomestilo. Tudi te odgovornosti se bojimo.

In kaj ostane inovatorjem? Ostane jim še vedno tekoče rutin-

sko delo za plačo med enakimi. In kaj to pomeni za podjetje? Goto-vo ne napredek, ker ni borbe za prestiž, ker ni borbe za dokazovanje, tekmovalno in za več denarja tistemu, ki je s svojim delom, tudi inovacijami, več prispeval k skupnim rezultatom. Tudi to ni res, da toliko veljaš kolikor znaš, temveč toliko veljaš kolikor ti določa hierarhična lestvica, v našem primeru indeks.

Kljub temu, da ni velikega zanimanja za inovacije, smo lani dosegli 2.605.929,65 din inovacijskega dohodka, kar je za 784,66 odstotkov več kot leto prej. Nadomestila, ki so jih prejeli inovatorji so najnižja v zadnjih trinajstih letih, odkar sistematično vodimo to dejavnost v podjetju. Čas za ocenjevanje inovacij na strokovnih komisijah pa je v povprečju daljši kot leto dni. Število inovatorjev se bistveno ne spreminja, prav tako tudi ne kadrovska struktura.

Kljub vsem neugodnim pogledom na inovacijsko dejavnost, pravi inovatorji nikoli ne izgubijo volje, kajti želja po ustvarjanju, spremembah, in dosegu nekaj boljšega, ostane v človeku, posebno v mladih ljudeh (tudi po duši), kar se izrazito kaže v današnjem času, ni pa izključeno, da se bo nekaj tega naselilo tudi v naše delovno okolje.

Maks PEČNIK

PREDLOGI PRIJAVLJENI NA RAZPIS - IDEJE

TOZD	Št. prijav	Sprejetih	Zavrjenih	Odgovor	Ni odgovora
DSSS	7	5	2		5
METALUR.	7	6	-		6
KEM. CELJE	-	-	-	-	-
K. MOZIRJE	-	-	-	-	-
GRAFIKA	8	7	1	6	1
VZDRŽEV.	-	-	-	-	-
TRAANSP.	7	4	3		4
ENERGET.	-	-	-	-	-
TiO ²	1	2	-	2	
VEFLON	-	-	-	-	-
CINKARNA	30	24	6	8	16

ŠTEVILO AVTORJEV IN KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA

Kvalifi.	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	Pov.v%
VS	13	15	15	15	14	13	13	15,17
VIS	4	8	9	10	5	7	13	8,67
S	12	32	19	37	35	32	31	30,65
VKV	6	11	9	21	10	11	12	12,38
KV	8	11	16	33	32	28	34	25,08
PK+NK	5	4	7	12	9	9	6	8,05
SKUPAJ	48	81	75	128	105	100	109	100,00

PAVEL BLAGOTINŠEK OPRAVIL MAGISTERIJ

Naloga za Cinkarno ni zanimiva

Magistrska naloga NAČRTOVANJE ABSORBERJEV izhaja iz naloge z naslovom Računalniško simuliranje procesa za pridobivanje žveplove kisline, ki jo je Pavel Blagotinšek dobil na delovnem mestu, ko je prišel v Cinkarno. Bil je tudi član raziskovalne ekipe na tehniški fakulteti VTO kemijske tehnologije v Mariboru. V ekipi so zbrali več procesov s področja anorganske tehnike in načrtovanja procesov. Pod vodstvom mentorja prof. dr. Petra Glaviča je Pavel začel razvijati znanje na področju načrtovanja absorberjev.

Po letu in pol je prvotna naloga, to je Računalniško simuliranje procesa za pridobivanje žveplove kisline, postala nezanimiva za Cinkarno in na delovnem mestu je moral začeti razvijati drugo nalogo to je »Barijeve soli«. Obrat proizvodnje žveplove kisline ima namreč kupljeno Petersonovo tehnologijo, ki zagotavlja tudi odpravljanje ozkih grl.

Pavel je magistrsko nalogo tako opravljal vzporedno z raziskavo na področju barijevih soli. Po njegovem mnenju bi raziskavo Načrtovanje absorberjev lahko uporabili za izdelavo opreme za procese na žveplove kisline. Pri tem bi bil dosežen celo prihranek, ker ne bi bilo potrebno kupiti no-

Pavel Blagotinšek

ve tehnologije v tujini. V tej nalogi je razvil tudi računalniški program za stimulacijo absorpcije, ki bi se lahko uporabljal pri izboljšavah obstoječe tehnologije.

Pavel Blagotinšek, rojen 1959, dela v Cinkarni od leta 1984. Svoje ambicije želi doseči izključno na strokovnem in to na razvojno kemijskem področju. Koliko možnosti pa bo imel, ne bo odvisno samo od njega, ampak od vodstva, če bo znalo njegovo znanje in zagnanost docela izkoristiti. Čudovit izziv bi prav gotovo bil, da bi ga Cinkarna poslala na nekajmesečni študij in izpopolnjevanje v tujino. Takšni raziskovalci pač ne bi smeli ostati le pri prvem raziskovalcu v razvojni službi.

Mira Gorenšek

OBRAČUN INOVACIJ V LETU 1989

TOZD	Št. inovacij	Dohodek	Pos. nad.	Nad. v %
DSSS	-	-	-	-
METALURGIJA	8	955.329,19	18.486,03	1,94
KEMIJA CELJE	6	165.685,97	5.404,52	3,27
KEMIJA MOZIRJE	1	40.361,35	551,95	1,37
GRAFIKA	3	673.046,22	7.745,23	1,15
VZDRŽEVANJE	11	548.014,10	12.397,66	2,27
TRANSPORT	-	-	-	-
ENERGETIKA	2	22.462,35	494,96	2,21
TiO ²	4	150.315,28	3.694,03	2,46
VEFLON	10	50.715,19	3.892,49	7,68
CINKARNA	45	2.605.929,65	52.666,86	2,02

PRIJAVLJENI INOVACIJSKI PREDLOGI V LETU 1989

Tozd	Št. predl.	Strokovno ocenjeni		Realizirani
		Da	Ne	
DSSS	3	1	2	2
METALURGIJA	8	1	7	8
KEMIJA CELJE	3	2	1	2
KEMIJA MOZIRJE	1	-	-	-
GRAFIKA	1	1	-	1
VZDRŽEVANJE	3	2	1	3
TRANSPORT	-	-	-	-
ENERGETIKA	1	1	-	1
TiO ²	2	-	2	2
VEFLON	1	1	-	1
CINKARNA	23	8	14	18

Zgrajeno je skladišče vnetljivih in gorljivih snovi

Prvič v zgodovini Cinkarne imamo vnetljive in gorljive snovi skladiščene na enem mestu. Skladišče, ki obratuje od 1. januarja 1990 in ima okoli 600 m³ prostornine je zračno in za primer požara zaščiteno od ostalih zgradb. V skladišču bodo sprejemali tudi delno strupene snovi in odpadna olja. Za delo v vnetljivimi in gorljivimi snovmi so sprejeli poseben poslovnik, ki določa posebno ravnanje in dnevno kontrolo ter čas skladiščenja. Nič, kar bo prišlo v skladišče ne bo več neoznačeno, skladiščeno pa bo tako, da bo vmes vedno dovolj prostora za zračenje.

Delavci, ki delajo v skladišču, so se morali usposobiti v poznavanju in ravnanju z nevarnimi snovmi. Na viličar, s katerim tovorijo snovi, so pritrtili lovilec isker, v skladišču pa imajo tudi okrog 300 palet, ki so izdelane iz negorljivega materiala.

Vnetljive in gorljive snovi so v sodih in drugih pločevinkah dolga leta shranjevali po raznih kotih ob obratih, največ pa jih je bilo na odprtem prostoru ob Hudinji, nekaj pa je bilo skladiščenih tudi v javnih skladiščih.

Pravzaprav bodo v tem skladišču snovi le začasno spravljene, ker se bo po preteku časa shranjevanja, ki je za različne snovi različen, začel postopek uničevanja. Od tu naprej pa so stvari še odprte. Zastavlja se vprašanje, kje in kako bomo te snovi uničili. Prav gotovo bi potrebovali odgovornega strokovnjaka, ki bi se v Cinkarni nasploh ukvarjal z ugotavljanjem, koliko strupenega je sploh v tistih sodih in vrečkah. Morda v večini teh odpadkov ni ničesar. A kaj, ko lahko tudi prazen sod, v katerem so se nabrali plini, eksplozivna in zaneti požar.

Vsak material delavci v skladišču označijo

Lastnosti ustvarjalnih ljudi

Ko si zastavimo vprašanje, katere so najbolj izrazite lastnosti visoko ustvarjalnih ljudi, se najdemo pred veliko oviro: področja ustvarjalnosti so zelo raznolika in ne moremo pričakovati, da bodo iste lastnosti odlikovale na primer vrhunske glasbenike in vrhunske inovatorje.

Ne glede na področje, so visoko ustvarjalni ljudje tudi kot skupina nadpovprečno inteligentni. Toda čeprav je inteligentnost nujna, sama po sebi še ne zagotavlja visoke ustvarjalnosti. Enako, če ne bolj pomembno je **bogastvo izvirnih idej**. Ustvarjalen človek je v mišljenju svoboden, njegov tok misli je lahkoten, njegove ideje so originalne, nenavadne. (Mimogrede za ilustracijo: saj poznate tisto nalogo: iz šestih vžigalic narediti štiri enakostranične trikotnike). Številna področja ustvarjanja pa zahtevajo seveda tudi posebne **talente**, nadarjenost slikarja, glasbenika, izumitelja, špotnika ali vojskovodje je zelo različna.

Ustvarjalni ljudje so tudi zanimive osebnosti. Številni med njimi so neprilagodljivi, uporni, vse bi obrnili na glavo, zato pri ostalih pogosto vzbujajo nerazumevanje. Čeprav imamo zaslanjane, bohemске ljudi, ki v življenju nikoli nič pomembnega ne ustvarijo, pa so visoko ustvarjalni ljudje pogosto zelo samosvoji, bohemski, v ospredju njihovega zanimanja je duhovna plat življenja, nekateri so v življenju prav neboljani in brez pomoči okolice žalostno propadli. Pa seveda odlikuje ustvarjalne ljudi tudi večna radovednost, raziskovalni duh, ki ne prenese, da bi mu bilo karkoli na tem svetu neznan ali nemogoče.

Zakaj vam to pišem? Zato, ker bi želel, da se zavedate, da je bogastvo človekove narave tako veliko, da vsak v sebi nosi nekaj velikega, nekaj, kar za nobeno ceno ne smemo zatreti, ampak mu moramo omogočiti, da se v polni meri uresniči.

Inteligentnost

Inteligentnost je ena najpomembnejših človekovih lastnosti in v psihologiji že od njenega nastanka dalje igra vlogo nekakšnega paradnega konja. Danes jo opredeljujemo kot od izkušenj neodvisno sposobnost živega bitja, da obdeluje informacije.

S to opredelitvijo je mišljena seveda samo biološka inteligentnost. Ta je v zelo visoki stopnji dedno pogojena, svoj višek pri človeku doseže malo pred dvajsetim letom, nato nekaj časa stagnira, potem pa začne sprva rahlo, potem pa vse bolj vidno upadati, pri čemer obstajajo med ljudmi velike razlike. Inteligentnost prihaja najbolj jasno do izraza v situacijah, ki so za posameznika nove, je pa soudeležena pri vseh miselnih aktivnostih, tudi pri tistih, ki jih ljudje rešujemo na podlagi izkustva, rutine. Zato poznavanje inteligentnosti daje za vrsto dejavnosti v življenju najboljše dolgoročno napoved. Inteligentnost se v toku življenja nenehno investira v izgradnjo cellega sklopa izkustvenih sposobnosti (na primer bogat besedni zaklad, matematične veščine, razumevanje mehanskih principov, pravila logičnega sklepanja itd.). Le celoten sklop biološke inteligentnosti in izkušenj (znanja) pogojuje v danem trenutku miselno učinkovitost posameznika. Poleg teh širokih sposobnosti je psihologija odkrila še celo vrsto specifičnih intelektualnih sposobnosti, ki pa so odvisne od delovanja posameznih funkcionalnih celot človekovih možganov (na primer prostorska predstavljivost, posluš za glasbo, kratkoročni spomin itd.) ali od specifičnih izkušenj.

V nasprotju s prepričanjem večine ljudi inteligentnosti z nenehno miselno aktivnostjo, z učenjem v šoli ipd. ni moč izboljševati (lahko pa jo uničujemo, na primer z alkoholom ali s fizičnimi poškodbami možganov). Zaenkrat znanost tudi še ni našla biokemič. h metod za izboljševanje inteligentnosti. Vse kar lahko storimo, lahko storimo na področju našega znanja, izkušenj.

Končno še nekaj besed o merjenju inteligentnosti. Kljub nenehnim polemikam okrog učinkovitosti in poštenosti testov inteligentnosti, danes v psihologiji prevladuje mnenje, da imajo tudi klasični testi visoko stopnjo veljavnosti, seveda, če inteligentnost pojmuje tako, kot smo jo opredelili zgoraj.

Ta številka Cinkarnarja je zaradi tehničnih težav izšla zelo pozno. Zato je informacija o lanskim nagrajencih kar štiri mesece v zamudi. Razmere v Sloveniji pa se tako hitro spreminjajo, da pravzaprav samoupravljanje in družbenopolitično delovanje ni več vrлина. Ta vrлина je še lani bila med drugim tudi vodilo za odločanje komisije.

V Cinkarni že od leta 1983, ko smo praznovali stoletnico tovarne, na dan pred praznikom republike, podeljujemo priznanja najzaslužnejšim članom kolektiva. Doslej je bilo podeljenih 15 zlatih in 28 srebrnih znakov Cinkarne. Za leto 1989 je bilo podeljenih 7 zlatih in 8 srebrnih odličij.

ZLATI ZNAKI

Poslovanje zahteva zelo veliko odlik, od modrosti do izjemnosti, kajti le z njimi lahko obvladuješ položaj v tako heterogeni organizaciji kot je naša. Rentabilnost vloženi sredstev je rezultat, ki pove vse, tudi to, da je naše poslovanje dobro. Merilo za uspeh pa je tudi vse ostalo.

MARJAN PRELEC

je prevzel poslovanje Cinkarne maja leta 1985. V tem obdobju je pridobil v kolektivu veliko spoštovanje. Svoje poslovanje je usmeril predvsem v področje oblikovanja poslovne strategije, modernizacijo proizvodnje in s tem v izboljšanje pogojev dela, učinkovito izboljšanje ekološkega stanja, delovne in tehnološke discipline, razvoj poslovno tehničnega sodelovanja z drugimi organizacijami in krepitev poslovne morale. Te usmeritve so dale dobre rezultate, saj je ugled Cinkarne velik tako v jugoslovanskem poslovnem prostoru kot tudi izven meja. Delavnost in odločna volja za doseg teh ciljev močno presegata normalne profesionalno delovne obveznosti, zato so družbenopolitične organizacije Cinkarne predlagale Marjana Preleca za dodelitev priznanja z zlatim znakom Cinkarne.

MARTINA AHTIK

je v Cinkarni zaposlena od leta 1959. Od prej administrativnih del je s prizadevnostjo in študijem postala socialna delavka v kadrovske službi. Na tem strokovnem delu, ki je zaradi specifične populacije izredno zahtevno, ves čas dokazuje, da se s prijazno besedo lahko tudi pomaga in svetuje ter da lahko naredi za vsakega tisto, kar bi sicer drug le zase ali za svoje prijatelje. Priznanje je prejela za humano delo ter dolgoletno uspešno delo na svojem področju.

MARTIN ČREPINŠEK

je zvest kolektivu že 39 let. Pričel je kot vajenec in obratni električar ter s študijem in prizadevnostjo

postal najprej obratovodja, nato delovodja in sedaj že sedem let opravlja zahtevna dela vodje centralnih elektro ARM delavnic. V vsej dolgi dobi je bil vesten, marljiv in discipliniran delavec, ki je vedno težil za poglobljanjem znanja na svojem delovnem področju. Posebno nagnjenje je imel do najzahtevnejših električnih strojev in naprav. Na tem področju je z vztrajnim delom in nenehnim samoiniciativnim izpopolnjevanjem dosegel izredno strokovnost. Svoje znanje in izkušnje je vedno prenašal s polno mero odgovornosti na mlajše sodelavce in tako vzgojil nešteto generacij dobrih električarjev za naše podjetje. Priznanje je prejela za uspehe na vseh področjih delovanja, posebno za ustvarjanje.

JOŽICA FARČNIK

je že 30 let zaposlena v našem kolektivu. Kot mlad strokovnjak je vodila obrat superfosfata, delala v razvojni službi, zadnjih osem let pa uspešno vodi temeljno organizacijo oz. PE Kemija Celje.

Njeno delo v razvojni službi je odločilno prispevalo k razvoju in plasmaju izdelkov našega agroprograma. V času njenega vodenja tozda pa so bili storjeni prvi koraki pri modernizaciji obstoječe proizvodnje in pri uvajanju novih izdelkov. Njen svojski odnos do sodelavcev in njena skrb za boljše in humanejše delo sta bila odločilnega pomena pri načrtovanju in modernizaciji proizvodnje in vodenju tozda. Ves čas je bila tudi družbenopolitično aktivna, često bolj izven Cinkarne. Priznanje je prejela za življenjsko delo, prizadevnost, strokovnost in družbenopolitično aktivnost.

Med nami je veliko ljudi, ki so svojo življenjsko pot začeli in jo bodo končali v Cinkarni. Ves čas pa so se predajali svoji stroki in s tem vekiko prispevali k razvoju tovarne. Ena izmed delavk, ki se je popolnoma posvetila Cinkarni je **MILICA ŠOPAR**, strokovna delavka v operativni pripravi dela tozda Grafike. Kot mlada strokov-

njakinja se je zaposlila v tovarni organskih barvil in uspešno delala na sintezah novih produktov. Potem je prevzela odgovorne naloge na področju razvoja organskih barvil. Z organiziranjem grafične proizvodnje je vodila razvojno službo. Izkušnje, ki si jih je pridobila na grafičnem področju je z vso predanostjo in s smislom za komercialno delo povezala v tozdu Grafika kot strokovna sodelavka v komercialnih kontaktih s tujimi partnerji. Njeno široko znanje strokovnega in komercialnega področja je v veliki meri pripomoglo k uspešnemu poslovanju tozda. Priznanje je prejela za dolgoletno uspešno delo na področju grafične dejavnosti.

Mnogo je tudi delavcev, ki so vse življenje opravljali različna dela in bili na vseh kreativni in ustvarjalni ter pri tem zgled in vzor sodelavcem. Tak je tudi **MAKS ZAKOVŠEK**, vodja komprimiranega zraka in vode v Energetiki. V Cinkarni združuje delo že 34 let. Opravljal je razna dela od topilničarja, pripravljalca tehnološke vode, kurjača parnega kotla pa do vodje komprimiranega zraka in vode. Svojo kreativ-

nost in iniciativnost je dokazal z več uspešnimi realizacijami inovativnih predlogov na področju priprave vode in komprimiranega zraka. S svojim delom je vzor vsem sodelavcem. Priznanje je prejela za dolgoletno ustvarjalno delo.

IVICA ŽERJAV

je v Cinkarni zaposlena že 24 let. Delala je v glavnem laboratoriju, razvoju, tozdu Vzdrževanje in energetika, sedaj pa opravlja odgovorno delo vodje priprave proizvodnje v tozdu Veflon. Vedno je imela željo po ustvarjanju in kreativnem delu in to je tudi nenehno dokazovala, saj to povedo vidni rezultati. Če jih samo naštejemo nekaj: obrat galvanske zaščite kovin, antikorozijska zaščita delovnih naprav, antikorozijska zaščita z elastomeri, tehnika predelav polimerov in tako naprej. S svojim prizadevnim delom in strokovnostjo je veliko prispevala k temu, da je danes Veflon eden od najuspešnejših proizvajalcev fluoriranih termoplastov v Jugoslaviji. Priznanje je prejela za uspešno in plodno delo, inovativnost in pozitiven odnos do okolice.

Viktor Vidmar

Martina Ahtik

Milica Šopar

SREBRNI ZNAKI

LEOPOLD ARZENŠEK je v tozdu Titanov dioksid zaposlen od samega začetka proizvodnje in to v obratu površinske obdelave. Odlikuje ga vestno požrtvovalno delo, dober odnos do sodelavcev, samoupravljanja in družbene lastnine. Zaradi tega je v svojem obratu napredoval do prvega polivalentnega delavca in rezervnega izmenovodje. Tudi ta dela in naloge opravlja vestno in uspešno. Priznanje je prejel za uspešno in vestno delo ter za pozitiven odnos do okolice.

MARJAN DEŽELAK

je v Cinkarni od leta 1972. Delal je kot brusilec, sedaj pa dela kot izmenovodja v obratu tiskarskih plošč. Dolgo časa je tudi nadomeščal obratovodjo tega obrata.

Je zelo vester in samoiniciativen delavec, prav tako pa vseskozi aktiven samoupravljaec in družbenopolitični delavec. Priznanje je prejel za vestno delo in aktivnost na vseh področjih.

JURIJ KOROŠEC

je v Cinkarno prišel leta 1958 v topilnico in tam delal do njenega zaprtja, nato je šel na delo v staro valjarno, kjer dela še sedaj. V vseh teh letih je vestno opravljal delovne obveznosti in naloge, nikoli ni bil disciplinsko kaznovan, sodeloval je pri delu samoupravnih organov. Priznanje je prejel, ker bi si takšnega delavca in tovariša želela vsaka sredina.

VLADIMIR LUKAČ

je zaposlen v Cinkarni v tozdu Titanov dioksid od samega začetka proizvodnje. Pred tem pa je delal v topilnici. Odlikuje ga vestno in požrtvovalno delo in dober odnos

do sodelavcev. Zaradi teh kvalitete je napredoval do vodje oddelka priprave surovin. Priznanje je prejel za prizadevnost in pozitiven odnos do svojega okolja.

RUDI OBLAK

je vse življenje pustil v Cinkarni, saj tu dela že polnih 35 let. Svojo življenjsko delo je posvetil volanu. Kot voznik najprej osebnega avtomobila, nato cisterne je prevozil zelo veliko kilometrov, svoje delo je opravljal zelo vestno in korektno. Pokazal je visoko samoiniciativnost ter dober odnos do sodelavcev, do dela in osnovnih sredstev, s katerimi je opravljal. Priznanje je prejel za vestno in dobro delo.

NUŠA SLAPNIK

je izredno delavna, skrbna in tovariška. Svoj prosti čas izključno podreja delovnim obvezam. Nikoli ji ni težko delati v popoldanskem času, ponoči ali podaljšati delovni dan, če je treba. Kljub temu, da je po srcu in poklicu metalurg, je našla pravo mero pripadnosti tozdu in službi kakovosti, tako da so njene ocene objektivne. Uspela je spremeniti svojo miselnost, (mnogim še to ni uspelo), saj je z uvedbo integralne kontrole kakovosti prišlo do novih pogledov na kakovost. Ves čas svojega službovanja je tudi vzorna družbenopolitična delavka. Priznanje je prejela za vestnost in prizadevnost na vseh področjih življenja in dela v Cinkarni.

VIKTOR VIDMAR

se je v Cinkarni zaposlil že leta 1948 kot vajenec kovinske stroke. Rad je delal s kovino, jo obdeloval in varil ter se tako uril v kovinski stroki. Bil je pomočnik, dežurni ključavničar in mojster delavnice. Svoje delo je opravljal dosledno in odgovorno. Vedno je znal prisluhniti starejšim, kakor tudi začetnikom, jim pomagati, pravilno svetovati. V svojem okolju je priljubljen, čeravno zna biti tudi strog če je to potrebno. Sam je vseskozi delaven in mu nikdar ni bilo težko nadaljevati začeto delo do poznih ur. Ima tudi izreden posluš za novo tehnologijo v predelavi kovin in varenja. Aktivno je deloval tudi na drugih področjih. Priznanje je prejel za vestno in uspešno delo.

JANEZ ZABREZNIK

je tehnolog v vzdrževanju tozda Kemije v Mozirju že osem let. Ker je tozda Kemija dislocirana, je razumljivo, da tudi vodenje vzdrževanja proizvodnih naprav zahteva kar največ samostojnosti, iznajdljivosti, strokovnosti, kar je pogoj za hitre in učinkovite rešitve, da ne prihaja do zastojev v proizvodnji. To je tovarišu Zabrezniku vsa leta uspelo. Polno se je angažiral tudi pri novih investicijah in rekonstrukcijah, katerih zadnja leta v Mozirju ni bilo malo. Aktiven je tudi na področju samoupravljanja in inovativne dejavnosti.

Nuša Slapnik

Janez Zabreznik

Ivica Žerjav

Rudi Oblak (v sredini) Martin Črepinšek (levo zgoraj).

Maks Zakovšek

Občni zbor društva Ljudske tehnike Cinkarne

Društvo Ljudske tehnike, ki v Cinkarni deluje že triintrideseto leto, je konec lanskega leta na svojem občnem zboru pregledalo svojo dejavnost. S svojimi štiri- sto člani je v letu 1989 v enajstih kroških ustvarilo 82,7 milijard dinarjev dohodka. Letos pa ga nameravajo povečati na en milijon.

Namen društva je nenehno delati timsko, omogočati prenašanje znanja in povečati lastno ustvarjalnost in kreativnost. To je, kot je povedal ponovno imenovani predsednik društva Jože NARAKS, najpomembnejše, ker živimo v času, ko je tehnična znanost tako napredovala, da ne prinaša vedno le blaginje in sreče, človek mora biti kar najbolj usposobljen uporabljati rezultate tehničnega napredka.

Člani so na zboru dobili informacijo, na katero že čakajo vrsto let, da bodo vendarle prišli do novih prostorov za delovanje krožkov. To bo še v prvi polovici letošnjega leta nad obratno ambulanco.

Jože Naraks

to. Letos so zopet izvolili nov izvršilni odbor, v katerem so naloge dveh podpredsednikov zaupali Ivanu Ručigaju in Mojmirju Kosiju. V izvršilnem odboru so še Emil Krivec, Anton Žerjav, Franc Glušič, Jože Ašenberger kot člani ter Viktor Herlah, tajnik, Darinka Skale, blagajničarka in Fric Leskovšek, gospodar osnovnih sredstev.

Slabi časi za športno dejavnost

Šport in rekreacija je dejavnost, ki zahteva veliko sodelovanje ljudi, časa in sredstev. Tega pa je danes, v času, ko se delavska družina ukvarja predvsem s preživetjem, čedalje manj. Tudi v podjetju ni nič drugače. Vsa aktivnost od političnega do kulturnega in športnega udejstvovanja, je bolj kot kdajkoli, odmaknjena od delovnega časa. Zdi se, da se v našem kolektivu oddaljujemo tudi od nekdanje lepe zamisli, od športne rekreacije kot vsakodnevne potrebe vseh delovnih ljudi.

Strokovnjaki ugotavljajo, da so minute rekreacije potrebne vsem tistim, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih v obratih ob strojih, v pisarnah. Vsa dela, kjer imamo opraviti s statičnimi in enostranskimi obremenitvami, ponavljajočimi se gibi, monotono, zmanjšano možnostjo za ustvarjalnost, kjer pri delu sedimo ali stojimo ves čas v enakem položaju, taka delovna mesta nevarno načenjajo zdravje. Imamo pa opraviti tudi s škodljivim delovnim okoljem (neprijetna temperatura, slab zrak, vlaga, prah, ropot, saje). Zato ima ambulanta

sorazmerno veliko obiskovalcev, ki se pritožujejo zaradi na videz nedolžnih pojavov (glavobol, nespečnost, prebavne motnje, visok pritisk, zbadanje pri srcu), da o živčnosti, ki pogojuje še druge motnje, ne govorimo.

V mnogih primerih se je v kolektivu dobro organizirana rekreacija pokazala kot izredno učinkovito sredstvo za varstvo človeka pred škodljivimi posledicami z dela. Vse to sicer vemo, toda pri nas je vse manj posluha za uvedbo aktivnih odmorov, čeravno praktično sredi tovarne gradimo TRIM kabinet s sodobno opremo. Kako ga bomo izkoristili pa bomo še videli.

Referenti za šport in rekreacijo po tozidih, razen nekaj izjem, lani niso opravili svojega dela. To je videti iz udeležbe na vseh lanskih akcijah in tekmovanjih.

Na občinskih športnih prvenstvih so lani imele največ uspeha ekipe Veflona v malem nogometu in starejši člani v streljanju z zračno puško. Ekipe: rokomet, tenis, namizni tenis - starejši, košarkarji, kegljači in strelke pa so osvojile druga mesta.

MG

Lani je šahovska sekcija beležila že 40 let svojega delovanja. Ob obletnici so organizirali tekmovanje z upokojnenci

Kam bomo letos šli na počitnice

Standard naših delavcev, sodeč po kar lepem številu lastnih počitniških zmogljivosti, ni zamejaren. Sedaj, ko smo odprli še tri garsonjere na Rogli, smo potešili še želje tistih, katerim zimske počitnice tudi veliko pomenijo. Rogla pa je tudi takšno turistično središče, kjer imaš kaj delati tudi če ni snega ali poleti. Razen prelepe narave (nabiranje gob, borovnic in malin) lahko uživate v igranju tenisa, plavanju, telovadbi, savni...

Upoštevali smo garsonjere na Rogli, naše počitniške zmogljivosti obsegajo kar 200 ležišč. V lanski sezoni so bile najbolj zasedene prikolicice, v njih je letovalo kar 430 delavcev s svojci. 170 jih je letovalo v garsonjerah v Dugi Uvali pri Puli, nekaj manj pa v Maredi. Po dve garsonjeri imamo še na Cresu in Atomski vasi.

Dom »V Plestju« v Logarski dolini je bil povprečno zaseden le 24 odstotkov, kar je zelo malo, saj se veliko prijavljenih zadnji trenutek odpove letovanju. Glede na nizke cene prenočišč in gostinske ponudbe bi pričakovali, da bo gostov več, toda delovni ljudje imamo žal malo časa za počitnice.

V letu 1989 smo imeli v sezoni poleg lastnih, najetih še 156 ležišč. Od teh jih je bilo največ v Crikvenici, tam je letovalo kar 153 delavcev s svojci, nato v Banovcih, v Zadru, Makarski, Pagu, Radencih, Čateških toplicah, Atomskih toplicah in Dobrni ter Rogaški Slatini. Na predlog sindikata je brezplačno letovalo 11 delavcev, 13 krvodajalcev pa je brezplačno letovalo v obmorskih krajih.

Atomska vas, Podčetrtek

					CINKARNAR KOPALNI OTOK DESEJICA ZNAN WESTERN GUSAR ETIKA NIVAVI	INSTR. SKLADBA REZISER KAZAN	DISKZI DEL RASTL.INE	GRENTICA	ČLANSKI ZNAMKI				
										CINKARNA SIKOENIK POKRAJINA V ETIOPSIJ	MUŠI IM. SVEJK NESTO	POPRAVA BESEDILA	KRALJICA CINKARNA FRANC. FLOZOD ERNEST
CINKARNA SIKOENIK POKRAJINA V ETIOPSIJ	MUŠI IM. SVEJK NESTO	POPRAVA BESEDILA	KRALJICA CINKARNA FRANC. FLOZOD ERNEST	INSTR. SKLADBA REZISER KAZAN	DISKZI DEL RASTL.INE	GRENTICA	ČLANSKI ZNAMKI						
CINKARNA SIKOENIK POKRAJINA V ETIOPSIJ	MUŠI IM. SVEJK NESTO	POPRAVA BESEDILA	KRALJICA CINKARNA FRANC. FLOZOD ERNEST	INSTR. SKLADBA REZISER KAZAN	DISKZI DEL RASTL.INE	GRENTICA	ČLANSKI ZNAMKI						
CINKARNA SIKOENIK POKRAJINA V ETIOPSIJ	MUŠI IM. SVEJK NESTO	POPRAVA BESEDILA	KRALJICA CINKARNA FRANC. FLOZOD ERNEST	INSTR. SKLADBA REZISER KAZAN	DISKZI DEL RASTL.INE	GRENTICA	ČLANSKI ZNAMKI						
CINKARNA SIKOENIK POKRAJINA V ETIOPSIJ	MUŠI IM. SVEJK NESTO	POPRAVA BESEDILA	KRALJICA CINKARNA FRANC. FLOZOD ERNEST	INSTR. SKLADBA REZISER KAZAN	DISKZI DEL RASTL.INE	GRENTICA	ČLANSKI ZNAMKI						
CINKARNA SIKOENIK POKRAJINA V ETIOPSIJ	MUŠI IM. SVEJK NESTO	POPRAVA BESEDILA	KRALJICA CINKARNA FRANC. FLOZOD ERNEST	INSTR. SKLADBA REZISER KAZAN	DISKZI DEL RASTL.INE	GRENTICA	ČLANSKI ZNAMKI						
CINKARNA SIKOENIK POKRAJINA V ETIOPSIJ	MUŠI IM. SVEJK NESTO	POPRAVA BESEDILA	KRALJICA CINKARNA FRANC. FLOZOD ERNEST	INSTR. SKLADBA REZISER KAZAN	DISKZI DEL RASTL.INE	GRENTICA	ČLANSKI ZNAMKI						

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE št. 6/89

VODORAVNO: SATEN, KOZA, KSENIJA, RMAN, UTRINEK, TANK, UPRAVA KEMIJE, LIANE, RINA, AMON, PAN, TET, LADKO, KAPA, ONA, OMELO, IUS, ARETINO, KOSA, NE, NAREKOVAJ, NASTANEK, NAGASAKI, AROGANCA.

Srečni nagrajenci so: 1. nagrado prejme Matilda RENČELJ, Vrhe 38, Teharje, 2. nagrado Brane KOS, Latkova vas 151, Prebold in 3. nagrado Stanko CELESTINA, PE Titanov dioksid.

Čestitamo!

Rešitev današnje križanke pošljite v uredništvo najkasneje do 1. maja 1990!

Naslov reševalca:

OBVESTILA – ZAHVALE – OBVESTILA – ZAHVALE – OBVESTILA

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, ADIJA LILEKA, se iskreno zahvaljujem sodelavcem PE Kemija za denarno pomoč, izrečeno sožalje in spremljanje na njegovi zadnji poti.

Sin Damjan

ZAHVALA

Ob boleči izgubi MIRKA LORBEKA, se vsem zahvaljujem za denarno pomoč, venec in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Marija Habjanič z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedija in brata Jožeta ŠNAJDERJA, se iskreno zahvaljujem sodelavcem, prijateljem in šahovski sekciji Cinkarne Celje. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za darovano cvetje in izraze sožalja. Še posebej hvala govorniku za besede slovesa.

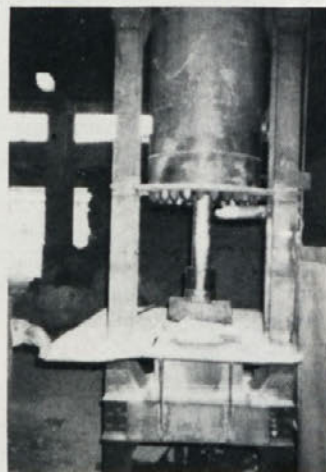
Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame se zahvaljujem vsem sodelavcem na upravi podjetja in družbenega standarda za podarjeno cvetje in denarno pomoč ter izraze sožalja.

Gretica Horvat

INOVACIJA

Naprava za lomljenje plošč iz trdega cinka

CINKARNIŠKA...

Bakus in Cankar

Slovenci, ki ste vajeni vsega hudega, prisluhnite še naslednji velereklami:

Poznam človeka, katerega oče ga je tako rad na zob dal, da so ga v mladosti špricali s Cuprablau-Z, da ne bi dobil peronospore. Vsaj za dva sem prepričan, da bi se milo razjokala ob takšni reklami, če temu lahko tako rečemo. Bakus bog dobre kapljice, ti ste žlahtne, rujne, katero Slovenci tako na veliko slavimo ob vsaki najmanjši priložnosti. Naslednji je Cankar, mož, ki je bil zaljubljen v Slovence, predvsem pa v lepo izrazno slovenščino. Sicer pa tole. Če bi meni nekdo rekel, da bomo danes predvajali omejeno reklamo, bi tudi sam »ŠPRICAL« predvajanje.

AMDO

Med dvema ognjema

Veliko nejasnosti je še v tem novem sindikatu, ki bo sklenil kolektivne pogodbe z vodstvi podjetja. Izvolili smo nove zaupnike in predsedstvo. Med njimi je veliko novih obrazov in malo takih, ki so bili v sindikatu aktivni že prej. Zato pa lahko od bodočega sindikata pričakujemo več, boljše in konkretnije delo. Bomo videli! V uredništvu smo se odločili najprej za pogovor z aktivisti, ki so vodili dosednji sindikat, prihodnjic pa se bomo pogovarjali z novim predsednikom.

Predsednik konference dosedanjih osnovnih organizacij ZS Janko REBOV nam je povedal:

»Marsikdo se bo ustrašil funkcije predsednika bodočega sindikata. Predsednik bo moral biti nevtralen, takorekoč med dvema ognjema ali pa med mlinskimi kamni. Vse predloge bo moral dobro argumentirati vodstvu in delavcem razložiti vse odločitve. Menim, da vsi nikoli ne bodo zadovoljni. Če bo delavec delaven, priden, ga bo v primeru delovnega spora sindikat moral zagovarjati in mu nuditi pravno pomoč. O pravni pomoči se bomo morali pogovarjati z vodstvom. Lahko bi imeli enega pravnika en dan v tednu na razpolago za urejanje pravnih zadev delavcev.

Sindikatu bo moral imeti zato dobro izobražene zaupnike, ki bodo vedeli kako pomagati ljudem in kako najboljšo uveljavljati njihove zahteve. Zato je bistvena pomena prav izobraže-

vanje zaupnikov in sindikalnega vodstva. Profesionalizem zaenkrat v Cinkarni ni mogoč, zaupnik pa bo moral imeti pravico, recimo mesečno 8 ali 30 ur delati na tem področju, seveda z enako plačo. To mora biti zapisano v kolektivni pogodbi. Prav tako mora biti urejena tudi članarina. Po kongresu naj bi dobili v podjetja več sredstev iz članarine. Iz teh pa naj bi se plačevale socialne pomoči, sofinancirale prekvalifikacije, s sredstvi bi sodelovali pri eventuelnih ekonomskih višjih in tako naprej.«

Dober zaupnik bo, če bo skregan z vodstvom ali obratno, dobro vodstvo podjetja bo, če bo skregano s sindikatom. Delavski svet pa bo živahen, kajti pri vsaki točki se bo oglasil sindikat s svojimi zahtevami, seveda v imenu in interesu članov. Veliko uspeha jim želimo!

MG

Zame gre...

**svobodni
sindikati
lovenije**

ANKETA

Kaj pričakujete od bodočega sindikata?

Alojz BOMBAČ - TISKARNA
»Zavzemam se za stanovski in neodvisen sindikat, takšen od katerega bom, če bom plačal članarino, dobil vso pomoč, ko jo bom potreboval.«

Mirko POLUTNIK - TRANSPORT
»Mislil sem, da je sindikat v tem času stopil na stran delavca, ker pa so vse politične organizacije izstopile, se delavec nima več kam opreti. V Cinkarni se že čuti napetost zaradi tehnoloških viškov, sindikata pa ni!«

Vitomir PEVEC - TITANOV DIOKSID
»Želim, da bi sindikat bolje deloval, da bi dajal primerno zaščito delavcu, da bi to zaščito mi občutili in imeli vanj zaupanje. Doslej se sindikat ni ukvarjal s tem. Zanj je bilo najpomembnejše organiziranje izletov in ozimnice.«

Albin VALAND - GRAFIKA
»Za profesionalni sindikat smo politično nezreli. Najgloblji problem je biti funkcionar v sindikatu. Kajti ob delu si to težko predstavljam. Smo pa minuto pred dvanaajsto, pa še ne vemo za reši-

Elementi kolektivne pogodbe

Sindikati so sprejeli elemente kolektivne pogodbe in sicer: sklenitev delovnega razmerja, trajanje in razporejanje delovnega časa, razporejanje delavcev, odmor, počitki in dopust, delovne obveznosti in odgovornost delavcev, samoupravljanje, soupravljanje in sodelovanje v upravljanju, varstvo pri delu, varstvo materinstva in invalidnih oseb, zagotavljanje pravic delavcem, katerih delo ni več potrebno, osebni dohodki, nadomestila osebnih dohodkov, dodatki, sredstva neposredne skupne porabe, gmotni stroški, reševanje sporov, arbitražna in veljavnost kolektivnih pogodb.

Kolektivna pogodba bo določala tudi pogoje za delo sindikata, saj je znano, da so sindikati ter njegovo mesto in vloga v podjetju jasni in nezanesljivi, ker ne more biti dobrega podjetja brez sindikata.

te. Še prej pa moramo imeti pristopne izjave, članske izkaznice, program in pogodbe.«

Karmen APNAR - ORGANIZACIJSKA SLUŽBA

»Ne znam si predstavljati dobro delo neodvisnega sindikata. Mogoče nam bo jasno kdaj kasneje, ko nam bo jasna tudi svoboda in demokracija, ko se bomo naučili prave delovne discipline in dela. Takrat je vprašanje, če bo dober delavec naletel na kakšne probleme.«

Darja VOVK - MARKETING

»Sindikatu bi moral imeti veliko moč, kajti delavci bodo prepuščeni odločanju vodstva. Bojim se, da bo zaradi ostankov dosednjega razmišljanja veliko nepravilnosti, več kot v kapitalizmu, če bo delavec nezaščiten.«

Maksim NIKOLIČ - SKLADIŠČA

»Ne vidim problemov, da ne bi ustvarili neodvisen sindikat, ki bo varoval delavčeve pravice in reševal socialna vprašanja. Toda veliko je še nejasnega. Menim, da je rešitev v nas samih, v samodisciplini.«

Andrej LUBEJ - KEMIJA

»Vsak delavec ne zna braniti samega sebe. Zato je prav, da ima zato organizacijo. Ta pa bi morala zastopati predvsem pravice delavcev, se z delodajalci pogajati o varnosti pri delu, plačah, pogojih dela, pomagati delavcem pri sporih itd.

Dejstvo je, da so možnosti organiziranja sindikata dve: plačan funkcionar v podjetju ali pa profesionalni sindikat kot zunanja organizacija bi delovala preko simpatizerjev v podjetju, od katerih bi zvedela za probleme delavcev.«

